Uchwała XXVII/168/2025
Rady Powiatu Bartoszyckiego
z dnia 19 grudnia 2025 roku

w sprawie „Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Bartoszyckiego na lata 2026-2028"

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684) oraz uchwały Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) (M. P. z 2022 r. poz. 767), **Rada Powiatu Bartoszyckiego uchwala, co następuje**:

§ 1. Przyjmuje się „Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Bartoszyckiego na lata 2026-2028" w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADA POWIATU BARTOSZYCKIEGO

PRZEWODNICZĄCY RADY
Wojciech Prokocki

LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH POWIATU BARTOSZYCKIEGO NA LATA 2026-2028

SPIS TREŚCI

WYKAZ TERMINÓW I SKRÓTÓW.....3

WSTĘP.....4

I CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA – WNIOSKI I POTRZEBY OBSZARU DEINSTYTUCJONALIZACJI.....7

1.1 Potrzeby w obszarze wsparcia osób starszych.....17

1.2 Potrzeby w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami.....22

1.3 Potrzeby w obszarze wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....27

1.4 Potrzeby w obszarze wsparcia dziecka i rodziny.....31

II. CZĘŚĆ OPERACYJNA.....37

2.1 Deinstytucjonalizacja wsparcia seniorów.....37

2.2 Deinstytucjonalizacja wsparcia osób z niepełnosprawnościami.....39

2.3 Deinstytucjonalizacja w obszarze wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....41

2.4 Deinstytucjonalizacja w obszarze wsparcia dziecka i rodziny.....42

2.5 Finansowanie usług.....44

III. ZASADY MONITOROWANIA DZIAŁAŃ PLANU.....45

IV LISTA USŁUG SPOŁECZNYCH POWIATU – załącznik do Planu.....46

WYKAZ TERMINÓW I SKRÓTÓW

AR	Asystent Rodziny
AOOzN	Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością
CIS	Centrum Integracji Społecznej
COM	Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne
DI	Deinstytucjonalizacja
DPS	Dom Pomocy Społecznej
KS plus	Klub Seniora Plus
MRPIPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
MZ	Ministerstwo Zdrowia
NGO	Non-governmental organization – Organizacja pozarządowa
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
OzN	Osoba z Niepełnosprawnością
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
LPDI	Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Bartoszyckigo
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RPDI	Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji
ŚDS	Środowiskowy Dom Pomocy
US	Urząd Statystyczny
WSM	Wspomagane Społeczności Mieszkaniowe
WTZ	Warsztaty Terapii Zajęciowej
ZAZ	Zakład Aktywizacji Zawodowej

WSTĘP

Usługi społeczne stanowią podstawowy komponent polityki społecznej realizowanej przez samorząd powiatowy i pełnią rolę aktywnej odpowiedzi na wyzwania wynikające z procesów społecznych, takich jak: zmiany demograficzne i starzenie się populacji, transformacje w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami – w tym niepełnosprawnościami sprzężonymi – a także ryzyka socjalne, kryzysy osobiste i rodzinne oraz rosnące zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje zawodowe.

Strategicznym celem systemu usług społecznych jest zapewnienie ich powszechnej dostępności, przy czym każda osoba powinna mieć możliwość skorzystania ze wsparcia i profilaktyki w zależności od indywidualnych potrzeb. Wdrażanie usług musi sprzyjać pełnemu uczestnictwu użytkowników w życiu społecznym, na zasadach równości z innymi członkami społeczności.

Tradycyjnie interpretowana zasada życia w społeczeństwie, ograniczana do samego zamieszkania w obrębie wspólnoty, prowadzi do rozwiązań utrwalających izolację społeczną, m.in. poprzez nadmierną koncentrację na usługach mieszkaniowych jako głównej alternatywie wobec opieki instytucjonalnej. Kierunkiem strategicznym powinno być natomiast budowanie szerokiego, zróżnicowanego katalogu usług, które eliminują bariery uczestnictwa i wzmacniają proces włączenia społecznego.

W przypadku dzieci oznacza to przede wszystkim integrację w powszechnym systemie edukacji i możliwość uczestnictwa w zajęciach dodatkowych, np. sportowych. Dorośli powinni mieć zagwarantowany dostęp do edukacji ustawicznej, aktywności społecznej oraz realnych szans na zatrudnienie.

Filozofia nowoczesnych usług społecznych zakłada rezygnację z modelu opiekuńczego opartego na traktowaniu użytkownika jako biernego odbiorcy pomocy, a pracownika instytucji – jako jedynego eksperta. W jego miejsce wprowadza się podejście oparte na podmiotowości, współdecydowaniu i indywidualizacji wsparcia. Użytkownicy usług i ich rodziny powinni mieć prawo do decydowania o formach i zakresie pomocy, jaką otrzymują. Również dzieci należy zachęcać do wyrażania opinii i preferencji, respektować ich głos i włączać go w proces decyzyjny.

Z perspektywy strategicznej kluczowe jest również zapewnienie użytkownikom dostępu do informacji, poradnictwa oraz reprezentacji interesów, umożliwiających podejmowanie świadomych decyzji dotyczących korzystania z usług, w tym wyboru preferowanych form terapii i wsparcia.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Bartoszyckiego został opracowany w wyniku współpracy instytucji samorządowych, podmiotów niepublicznych oraz organizacji pozarządowych. Plan zakłada rozwój usług społecznych dla grup wymagających wsparcia:

- seniorów,
- osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin,
- osób w kryzysie psychicznym i ich rodzin,
- rodzin z dziećmi oraz dzieci i młodzieży przebywających w pieczy zastępczej.

Brak dostępu do adekwatnych usług społecznych skutkuje koniecznością kierowania osób wymagających wsparcia do całodobowych instytucji opiekuńczych, takich jak domy pomocy społecznej, placówki opiekuńcze, zakłady opiekuńczo-lecznicze czy noclegownie. Znaczna część osób starszych, przewlekle chorych oraz osób z niepełnosprawnościami przebywa w tych jednostkach do końca życia. Osoby z zaburzeniami psychicznymi pozostają w nich zazwyczaj przez okres przekraczający pięć lat, natomiast dzieci umieszczone w pieczy zastępczej przebywają w niej do osiągnięcia pełnoletności.

LPDI został opracowany zgodnie z krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi, w tym Strategią rozwoju usług społecznych oraz polityką publiczną do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.). Wzięto pod uwagę również Zdrową przyszłość - Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 oraz Regionalny Plan Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji.
Przygotowanie Planu odbywało się w trybie ekspercko-partycypacyjnym w okresie od kwietnia 2025 r. do grudnia 2025r. Prace nad dokumentem przebiegały w kilku etapach: organizacyjnym, diagnostyczno-operacyjnym oraz konsultacyjnym, w którym zaangażowano kluczowe podmioty. Zespół ekspertów był wspierany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie poprzez realizację projektu „ Spójna Polityka Społeczna Warmii i Mazur".
W skład zespołu do spraw deinstytucjonalizacji weszło 15 osób przedstawicieli OPS, JST oraz placówek powiatowych powołanych zarządzeniem Starosty Bartoszyckiego NR20/025 z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Deinstytucjonalizacji. Zespół operacyjny stanowili dyrektorzy domów pomocy społecznej, kierownicy OPS, CUS i ŚDS, przedstawiciel Rady Powiatu oraz wybrani pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Do diagnozy usług, usługodawców i projektowania Planu wykorzystano:

- dane statystyczne Urzędu Statystycznego,
- dane i rekomendacje/wnioski z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej PCPR,
- dane ze sprawozdań zbiorczych MRiPS,
- dane z raportów sumacyjnych sprawozdań MZ 11,15,19,30,89 przekazanych przez UW,
- dane z raportów o stanie miasta,
- dane ze sprawozdań o współpracy z NGO,
- dane od podmiotów: Zespołów ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych,
- rejestry podmiotów świadczących usługi ze stron UW, gminy, powiatu dane ROPS w Olsztynie,
- rekomendacje i wnioski z Ogólnopolskiej diagnozy deinstytucjonalizacji usług społecznych na terenie 16 województw Polski i inne.

Prezentowane w LPDI dane liczbowe dotyczą w większości lat 2020-2024.

LPDI, zgodnie z wytycznymi MRPiPS[1], składa się z III części.

I część zawiera wnioski diagnostyczne z analizy danych zastanych instytucji i samorządu; pracy warsztatowej z przedstawicielami podmiotów branżowych i samorządowych w obszarach: seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie psychicznym oraz rodzin z dziećmi.

[1] Plan został opracowany na podstawie Ogólnopolskich wytycznych tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych, MRPiPS, IPSS, Warszawa, luty 2024.

II część, operacyjna, odnosząc się do przyczyn umieszczania osób w instytucjach całodobowych, wyznacza cele i projektuje usługi społeczne, działania im sprzyjające. Dotyczy zarówno usług organizowanych w społecznościach lokalnych w formie dziennej, mieszkalnictwa wspomaganego i treningowego, jak również usług realizowanych bezpośrednio w domu, oraz e-usług.
Ważną częścią Planu Deinstytucjonalizacji jest **analiza kosztowa inwestycji w usługi społeczne** w kontekście możliwości budżetowych samorządów i innych podmiotów. Proponowane źródła finansowania uwzględniają programy krajowe, europejskie i inne.

III część Planu określa sposoby monitorowania.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Bartoszyckiego uwzględnia analizę potrzeb wszystkich stron procesu organizacji usług – zarówno samych odbiorców, jak i potencjalnych dostawców usług społecznych.

I. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

WNIOSKI Z DIAGNOZY

Powiat bartoszycki to jednostka administracyjna (powiat ziemski) w województwie warmińsko-mazurskim, położona w północnej jego części, bezpośrednio przy granicy z obwodem kaliningradzkim w Rosji. Graniczy z powiatami kętrzyńskim, olsztyńskim, lidzbarskim i braniewskim.

Powierzchnia powiatu wynosi około **1 308,5 km²**, co stanowi ok. **5,4% powierzchni województwa.** Powiat zamieszkuje około 52 tysięcy mieszkańców. Powiat bartoszycki, podobnie jak wiele innych regionów Polski, zmaga się z problemem wyludnienia, co jest widoczne w spadającej liczbie ludności, szczególnie w mniejszych miejscowościach, na rzecz większych miast i ośrodków.

Powiat obejmuje 6 gmin:

- **2 gminy miejskie**: Bartoszyce i Górowo Iławeckie
- **2 gminy miejsko-wiejskie**: Bisztynek i Sępopol
- **2 gminy wiejskie**: Gmina Bartoszyce i Gmina Górowo Iławeckie

Mapa poglądowa powiatu bartoszyckiego

W placówkach całodobowych będących jednostkami organizacyjnymi powiatu bartoszyckiego na dzień 31.12.2024 roku przebywało około 500 osób.

- 347osób w 7 domach pomocy społecznych, w tym 227 osób w powiatowych domach pomocy społecznej,
- 50 osób w DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi ,
- 98 osób w DPS dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych,
- 79 osób dla osób upośledzonych umysłowo,
- 30 osób w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie powiatu i 25 w placówkach na terenie innych powiatów,
- 123 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,.

Tabela 1: Osoby skierowane w 2024 r. przez gminy do domów pomocy społecznej

Rok	Ogółem osób przyjętych przez gminy w roku:	w tym dla osób w podeszłym wieku, dla osób przewlekle somatycznie chorych	w tym dla osób przewlekle psychicznie chorych	w tym dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	w tym dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami
2020	27	25	1	1	0
2021	34	28	6	0	0
2022	22	12	2	3	5
2023	17	15	2	0	0
2024	31	27	1	4	0

Dane: opracowanie na podstawie danych PCPR

Analiza danych wykazała największe zapotrzebowanie na usługi dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych.

Tabela 2 : Dane dotyczące mieszkańców w pobytach całodobowych na terenie powiatu w 2024r

Placówki z filiami		9, w tym 3 niepubliczne
domy pomocy społecznej	ob.	7 (4 powiatowe)
placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w ramach działalności gospodarczej lub statutowej	ob.	1
schronisko dla bezdomnych	ob.	1
miejsca (łącznie z filiami)	msc	380
mieszkańcy (łącznie z filiami)	osoba	346
mieszkańcy - kobiety	osoba	172
mieszkańcy - mężczyźni	osoba	174
mieszkańcy - przewlekle psychicznie chorzy	osoba	50
mieszkańcy - niepełnosprawni intelektualnie dorośli, dzieci i młodzież	osoba	79
mieszkańcy - niepełnosprawni fizycznie	osoba	15
mieszkańcy - osoby bezdomne	osoba	36
mieszkańcy - osoby w podeszłym wieku	osoba	129
mieszkańcy - przewlekle somatycznie chorzy	osoba	37
miejsca w noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych	msc	45
mieszkańcy (łącznie z filiami) w roku sprawozdawczym	osoba	480
mieszkańcy - przewlekle psychicznie chorzy w roku sprawozdawczym	osoba	55
mieszkańcy - niepełnosprawni intelektualnie dorośli, dzieci i młodzież w roku sprawozdawczym	osoba	84
mieszkańcy - niepełnosprawni fizycznie w roku sprawozdawczym	osoba	15
mieszkańcy - osoby bezdomne w roku sprawozdawczym	osoba	60
mieszkańcy - osoby w podeszłym wieku w roku sprawozdawczym	osoba	205
mieszkańcy - przewlekle somatycznie chorzy w roku sprawozdawczym	osoba	61
bezdomni w noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych w roku sprawozdawczym	osoba	60

Dane: BDL GUS 2024 https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablic

TABELA 3 : Odpłatność gmin za pobyty osób w domach pomocy społecznej

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób z gmin przebywająca w DPS, za która gminy ponosiły odpłatność	189	187	193	193	205
Kwota ponoszona przez gminy powiatu	**5.102662,66**	**5.611390,52**	**5.913273,46**	**6.793885,96**	**7.814721,32**

Dane: OZPS

Rokroczny wzrost kwot ponoszonych przez gminy na utrzymanie mieszkańców domów pomocy społecznych wynika ze zwiększenia średniomiesięcznego kosztu utrzymania w placówkach.

TABELA 4: Koszty prowadzenia placówek całodobowych[2] w 2024 roku w powiecie

Wyszczególnienie	Koszt
Gmina Wiejska Górowo Iławeckie	1.554430,56
Razem Gminy	
Koszty prowadzenia DPS przez powiat 4 DPS: Szczurkowo (dla podeszłym wieku i somatycznie chorych) , Kamińsk (dla przewlekle psychicznie chorych), Bartoszyce (przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku), Bisztynek (dla upośledzonych intelektualnie)	17.530699,73
Odpłatności za pobyt w DPS poniesione przez gminy powiatu	4.254935,16
Razem koszty odpłatności i prowadzenia DPS przez gminy i powiat	**21.785634,89**

Dane: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej gmin z terenu powiatu oraz z powiatu
* koszty prowadzenia dotyczą wszystkich typów DPS

TABELA 5: Przyczyny korzystania z pomocy społecznej w powiecie

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
	Liczba rodzin				
Długotrwała bądź ciężka choroba	918	855	814	772	692
Niepełnosprawność	927	813	781	772	729
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	392	258	226	215	149
Przemoc	7	2	2	10	15
Uzależnienia (alkohol oraz narkomania)	169	155	146	146	148

Dane: OZPS, opracowanie własne na podstawie danych OPS z terenu powiatu

[2]DPS prowadzone przez powiat i DPS prowadzone przez Gminę Wiejska Górowo Iławeckie

Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny wymagające wsparcia z powodu długotrwałej bądź ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności. W obu przypadkach odnotowano systematyczny spadek liczby osób objętych pomocą - odpowiednio o 24,6 % (choroby) i 21,4 % (niepełnosprawność). Spadek ten może wynikać zarówno z poprawy dostępu do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacyjnych, jak i z rosnącej samodzielności części beneficjentów lub migracji potrzebujących do innych form wsparcia.

Bardzo istotny spadek widoczny jest również w kategorii bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba rodzin zgłaszających takie problemy zmniejszyła się o ponad 60% w porównaniu do roku 2020. Zjawisko to można interpretować jako efekt działań profilaktycznych, edukacyjnych oraz wsparcia oferowanego przez instytucje lokalne i organizacje pozarządowe.

Nieco mniejsze zmiany zaobserwowano w obszarze uzależnień (alkohol i narkotyki). Liczba rodzin zmagających się z tym problemem spadła o 12,4 %, co wskazuje na względną stabilizację sytuacji, przy jednoczesnej potrzebie dalszej intensywnej pracy profilaktycznej i terapeutycznej.

Na szczególną uwagę zasługuje kategoria przemocy, w której - mimo niewielkiej liczby przypadków - odnotowano ponad dwukrotny wzrost (z 7 do 15 rodzin). Może to świadczyć zarówno o zwiększonej skali zjawiska, jak i o rosnącej świadomości społecznej oraz większej gotowości do zgłaszania takich sytuacji. Zjawisko to wymaga jednak zdecydowanych działań w zakresie profilaktyki przemocy, wsparcia dla ofiar oraz skutecznych mechanizmów interwencji.

Przyczyny umieszczania osób w instytucjach można sklasyfikować w sześć grup:

1. pogorszenie sprawności lub stanu zdrowia osób, pogłębienie choroby osób starszych, OzN, w kryzysie psychicznym, bezdomnych lub rodziców dzieci umieszczanych w pieczy; wzrost liczby osób wymagającej wzmożonej i stałej opieki medycznej;
2. wyuczona bezradność osób w miejscach całodobowych/rodzin z dziećmi, nieskuteczne usamodzielnianie (powroty do zachowań, regres), niska efektywność usług wsparcia;
3. zmiany w sytuacji rodzinnej lub w sytuacji opiekunów, niemożność wsparcia przez osoby bliskie; brak wsparcia społecznego, brak regulacji prawnych spraw rodzinnych i majątkowych;
4. niedostateczne, niedostępne (w związku z dojazdem lub zbyt wysoką odpłatnością) usługi lub brak usług w środowisku; brak alternatywnych rozwiązań (mieszkań treningowych lub wspieranych, opieki wytchnieniowej);
5. niedostosowany stan techniczny mieszkań do sytuacji zdrowotnej, nieprzystosowanie infrastruktury, bariery;
6. długi czas oczekiwania na mieszkania z zasobów komunalnych i socjalnych, brak mieszkań czasowych wspomaganych/treningowych.

   Osoby w kryzysach i potrzebujące wsparcia, zanim trafią do pomocy całodobowej korzystają z dostępnych usług środowiskowych, dziennych, domowych.

Według badania sondażowego[3] :

- 20-25% seniorów deklaruje chęć opuszczenia domu pomocy przy wsparciu usługowym,

[3] Dokonano badania ilościowego na grupie 3518 osób oraz badania jakościowego w grupie 1666 osób. Grewiński M., Lizut J., Rabiej P. (red.) Ogólnopolska diagnoza deinstytucjonalizacji usług społecznych na terenie 16 województw Polski, ROPS Toruń / Uczelnia Korczaka, Elipsa, Warszawa 2024.

- 36% przebywających w domach pomocy społecznej stwierdziło, że mogłoby funkcjonować poza placówką, gdyby wcześniej otrzymali usługi opiekuńcze,
- 30-40% osób z niepełnosprawnościami w placówkach, deklaruje, że mogliby przy wsparciu funkcjonować samodzielnie,
- 93% osób z zaburzeniami psychicznymi jest zdania, że należy zapewnić więcej usług środowiskowych.

Na podstawie danych GUS pozyskano dane, iż, na koniec 2024 r. personel zatrudniony w sektorze opieki zdrowotnej i pomocy społecznej powiatu bartoszyckiego stanowił 1179 osób , w tym 974 kobiety. Poniżej wskazujemy skalę deficytów pracowniczych poszczególnych zawodów w całym województwie warmińsko – mazurskim.

RYSUNEK 1: BAROMETR ZAWODÓW, WUP, 2024

Barometr zawodów 2025
powiat bartoszycki

www.barometrzawodow.pl

DEFICYT

- Betoniarze i zbrojarze
- Brukarze
- Cieśle i stolarze budowlani
- Dekarze i blacharze budowlani
- Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
- Kierowcy autobusów
- Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
- Krawcy i pracownicy produkcji odzieży
- Kucharze
- Lekarze
- Logopedzi i audiofonolodzy
- Mechanicy pojazdów samochodowych
- Monterzy instalacji budowlanych
- Murarze i tynkarze
- Nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego
- Nauczyciele praktycznej nauki zawodu
- Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
- Nauczyciele przedmiotów zawodowych
- Nauczyciele przedszkoli
- Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych
- Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
- Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
- Pielęgniarki i położne
- Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
- Psycholodzy i psychoterapeuci
- Robotnicy budowlani
- Samodzielni księgowi
- Spawacze
- Sprzedawcy i kasjerzy

RYSUNEK 2 : PROGNOZA ZAWODU OPIEKUN OSOBY STARSZEJ LUB NIEPEŁNOSPRAWNEJ 2025

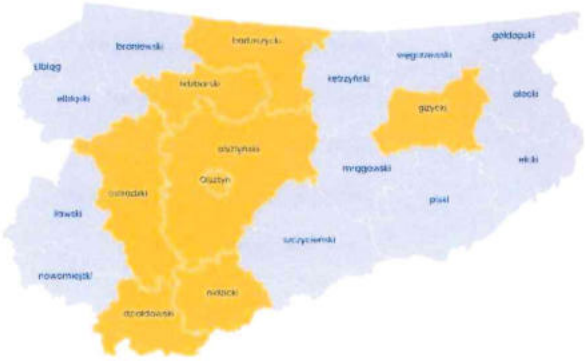

- duża nadwyżka poszukujących pracy
- nadwyżka poszukujących pracy
- równowaga popytu i podaży
- deficyt poszukujących pracy
- duży deficyt poszukujących pracy
- brak oceny

Dane: Barometr zawodów, WUP, 2024.

RYSUNEK 3 -PROGNOZA ZAWODU PSYCHOLOGA I PSYCHOTERAPEUTY 2025

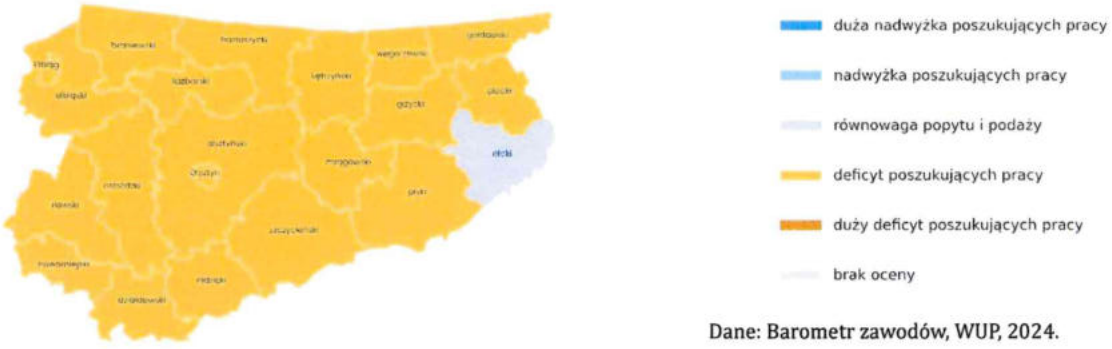

Dane: Barometr zawodów, WUP, 2024.

RYSUNEK 4 : PROGNOZA ZAWODU NAUCZYCIELA 2025

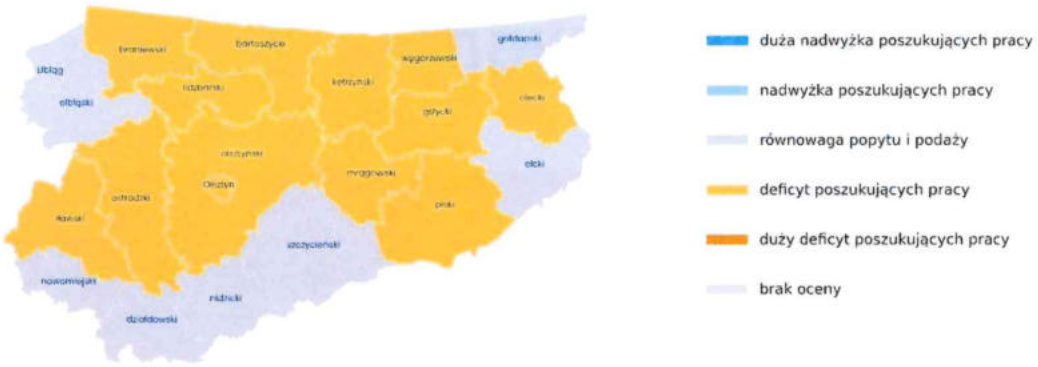

Dane: Barometr zawodów, WUP, 2024.

RYSUNEK 5 : PROGNOZA ZAWODU LEKARZA 2025

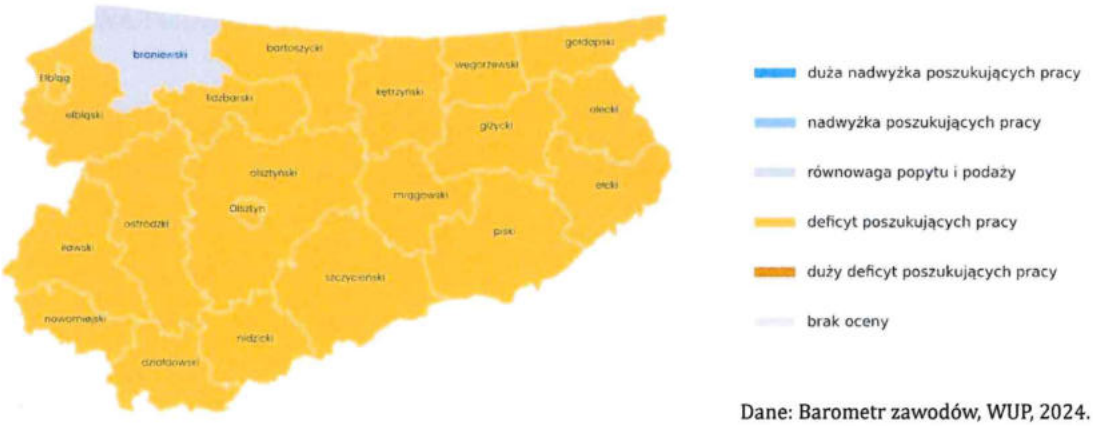

Dane: Barometr zawodów, WUP, 2024.

RYSUNEK 6 : PROGNOZA ZAWODU PIELĘGNIARKI I POŁOŻNEJ 2025

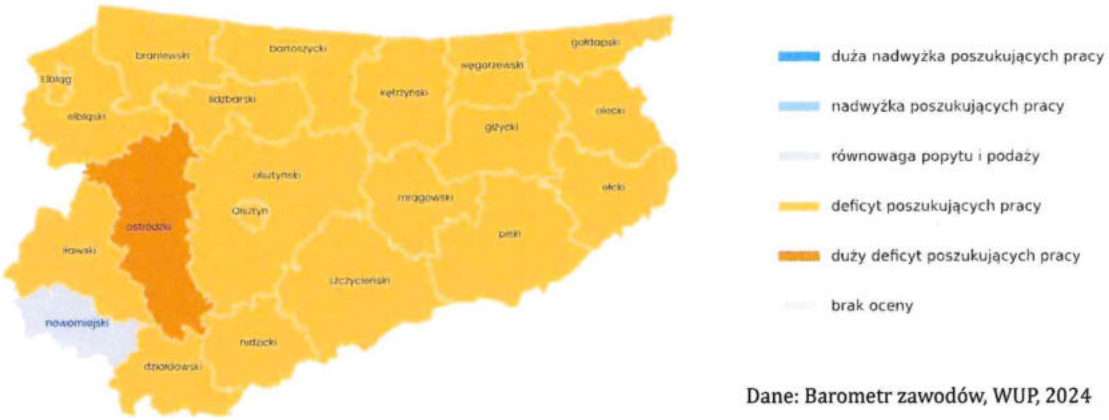

Dane: Barometr zawodów, WUP, 2024

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Według Krajowego Rejestru Sądowego na terenie powiatu na dzień 31 grudnia 2024 roku było zarejestrowanych 193 **NGO,** a wg Krajowego Rejestru KGW ARMIR **49 Kół Gospodyń Wiejskich (KGW).** Przeważająca część jednak nie świadczy usług społecznych lub swoim zasięgiem obejmują lokalne społeczności. Poniżej przedstawiono organizacje współpracujące z Powiatem Bartoszyckim.

TABELA 7: ORGANIZACJE POZARZĄDOWE ŚWIADCZĄCE USŁUGI SPOŁECZNE[4]

Seniorów 5	OzN 5	Osób w kryzysie psychicznym 5	Rodzin z dziećmi/ pieczy zastępczej 4
Bartoszycki Uniwersytet Trzeciego Wieku Polski Związek Emerytów Rencistów I Inwalidów Oddział Rejonowy, Koło w Bartoszycach Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Zdrowia "Jesteśmy Razem" w Górowie Iławeckim	Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych SION w Bartoszycach Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Zdrowia "Jesteśmy Razem" w Górowie Iławeckim Fundacja na Rzecz Zdrowia Bartoszyckiego Polski Związek Niewidomych, Okręg Warmińsko-	Stowarzyszenie NORA Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Zdrowia "Jesteśmy Razem" Fundacja na Rzecz Zdrowia Polski Związek Niewidomych, Okręg Warmińsko-Mazurski Koło Polskiego Związek Niewidomych w Bartoszycach	Fundacja Inter Vivos Stowarzyszenie MONAR Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Prawnej SAPERE AUDE Stowarzyszenie „Dolina Róż" Stowarzyszenie Jesteś-MY

[4] Usługi społeczne zgodnie z definicją art. 2 ust 1 ustawy z dnia 12 lipca 2019 o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, Dz.U. 2019 poz. 1818.

Koło Terenowe Krajowego Związku Emerytów i Rencistów Służby Więziennej	Mazurski Koło Polskiego Związek Niewidomych w Bartoszycach Stowarzyszenie „Mieć Odwagę" na rzecz rozwoju Domu Pomocy Społecznej w Bartoszycach, Fundacja Lelka Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Jesteś-My	Gminny Klub Sportowy	

Tabela 8: Rekomendacje do LPDI wynikające z dokumentów strategicznych i programowych powiatu

Dokumenty	Obszar 1: Seniorzy	Obszar 2: Osoby z Niepełnosprawnościami	Obszar 4: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Obszar 5: Rodziny z dziećmi, w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami
1. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie bartoszyckim na lata 2016 -2025	Kontynuacja i rozwój działalności domu pomocy społecznej Kontynuacja i rozwój asystencji osobistej OzN	Kontynuacja i rozwój działalności domu pomocy społecznej Kontynuacja i rozwój asystencji osobistej OzN	Kontynuacja i rozwój działalności domu pomocy społecznej Kontynuacja i rozwój asystencji osobistej OzN	Kontynuacja pracy socjalnej koordynacji rodzinnej pieczy zastępczej oraz poradnictwa Kontynuacja i rozwój asystencji osobistej OzN Kontynuacja i rozwój placówek opiekuńczo - wychowawczych
2. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie bartoszyckim na lata 2024-2026	Rekomendacje pośrednio odnoszą się do osób starszych	Rekomendacje pośrednio odnoszą się do osób z niepełnosprawnościami	Rekomendacje pośrednio odnoszą się do osób w kryzysie zdrowia psychicznego	Kontynuowanie grup wsparcia Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej Kontynuacja i rozwój instytucjonalnej pieczy zastępczej Tworzenie rodzin pomocowych Kontynuacja poradnictwa specjalistycznego
3. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz ochrony Ofiar przemocy domowej na lata 2025-2026	Rekomendacje pośrednio odnoszą się do osób starszych	Rekomendacje pośrednio odnoszą się do osób z niepełnosprawnościami	Rekomendacje pośrednio odnoszą się do osób w kryzysie zdrowia psychicznego	Organizowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy Działania edukacyjne kierowane do rodziców w zakresie wychowania bez przemocy z Wsparcie ofiar przemocy domowej Poradnictwo specjalistyczne
4. Roczny program współpracy Powiatu Bartoszyckiego z organizacjami pozarządowymi na 2025 rok	Wsparcie finansowe działań organizacji pozarządowych	Wsparcie finansowe działań organizacji pozarządowych	Wsparcie finansowe działań organizacji pozarządowych	Wsparcie finansowe działań organizacji pozarządowych
5. Powiatowy Program działań na rzecz poprawy warunków życia osób z	Wspomaganie rodzin wobec niepełnosprawności Rehabilitacja społeczna i zawodowa OzN	Rehabilitacja społeczna i zawodowa OzN	Rehabilitacja społeczna i zawodowa OzN	Wspomaganie rodzin wobec niepełnosprawności

niepełnosprawnościami w powiecie bartoszyckim na lata 2024-2030				Rehabilitacja społeczna i zawodowa OzN
6. Powiatowy Program działań profilaktycznych w zakresie działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinnych zagrożonych przemocą domową w powiecie bartoszyckim na lata 2025-2026	Organizacja i prowadzenie punktu Informacyjno - Konstultacyjnego	Organizacja i prowadzenie punktu Informacyjno - Konstultacyjnego	Organizacja i prowadzenie punktu Informacyjno - Konstultacyjnego	Organizacja i prowadzenie punktu Informacyjno - Konsultacyjnego

1.1 DIAGNOZA OBSZARU DEINSTYTUCJONALIZACJI SENIORÓW

Mieszkańcy powiatu bartoszyckiego starzeją się, seniorów jest coraz więcej, a jednocześnie liczba ludności ogółem spada. To zjawisko ma znaczący wpływ na rynek pracy, system emerytalny, opiekę zdrowotną i politykę społeczną.

Gospodarstwa domowe z osobami **w wieku 60 lat i więcej: 27,48%** na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 roku.

Tabela S1: Liczba osób po 60 roku życia

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób po 60 roku życia	14 306	14 470	14 594	14 846	15 055	15 239
Ogółem liczba ludności	57 231	54 582	53 80	53 220	52 674	52 001
% udział osób starszych w strukturze wiekowej	25%	26,51%	27,12%	27,90%	28,59%	**29,48%**

Dane: Urząd Statystyczny

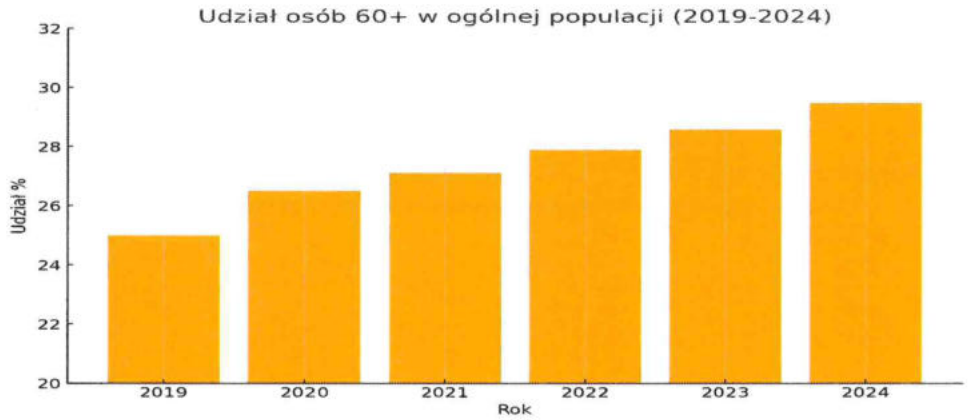

Tabela S2: Osoby w grupach wiekowych w 2024 roku

55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 i więcej
3327	3952	3992	3191	1921	1028	1155

Dane: Urząd Statystyczny

Planowanie działań społecznych i opiekuńczych powinno szczególnie uwzględniać grupę 65–69 lat, która jest najliczniejsza i wkracza w wiek emerytalny. W perspektywie kilku lat można spodziewać się przesuwania się licznej grupy osób z kategorii 60–64 lata do starszych grup

wiekowych, co będzie stopniowo zwiększało zapotrzebowanie na usługi dla seniorów. Mimo mniejszej liczby osób w grupach 80+, wymagają one z reguły intensywniejszej pomocy.

TABELA S3: Osoby po 60 r. życia objęte wsparciem finansowym pomocy społecznej w 2024 roku

Gmina	Liczba korzystających	
	Ogólnie	Samotnych
Gmina Miejska Bartoszyce	197	144
Gmina Bartoszyce	96	85
Miasto i Gmina Sępopol	43	33
Miasto i Gmina Bisztynek	58	46
Gmina Miejska Górowo Iławeckie	24	22
Gmina Górowo Iławeckie	96	61
Razem	**514**	**391**

Dane: Sprawozdanie MRPIPS 03, OZPS jednostek gminnych

Ok. 76% wszystkich korzystających po 60rż. ze wsparcia finansowego to osoby samotne. Pomoc koncentruje się przede wszystkim w większych miastach (Bartoszyce), ale odsetek samotnych jest wyższy na terenach wiejskich i małomiasteczkowych. Wsparcie pomocy społecznej w powiecie jest szczególnie potrzebne osobom samotnym (3/4 beneficjentów). Najwięcej osób korzysta z pomocy w Bartoszycach, jednak największy problem samotności dotyczy mniejszych gmin, zwłaszcza Górowa Iławeckiego i gminy Bartoszyce.

Tabela S4 : Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS dla osób starszych, przewlekle somatycznie chorych w 2024 roku

Wyszczególnienie	Koszt
Dom Pomocy Społecznej w Bartoszycach	5.465,00
Dom Pomocy Społecznej w Szczurkowie	5.465,00

Dane: opracowanie własne, dzienniki urzędowe województwa warmińsko-mazurskiego w sprawie ustalenia średnio miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej

Tabela S5: Wsparcie środowiskowe seniorów w 2024 roku

Usługi	Gmina Miejska Bartoszyce	Gmina Bartoszyce	Miasto i Gmina Sępopol	Miasto i Gmina Bisztynek	Gmina Miejska Górowo Iławeckie	Gmina Górowo Iławeckie	Ogółem
	Liczba osób						
Usługi opiekuńcze	124	3	7	24	5	3	**166**
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	2	0	0	0	0	0	2
Usługi asystenckie	12	0	34	14	12	12	84
Teleopieka	52	7	0	5	15	8	87
Dzienny pobyt w Klubie Seniora DDPS	146	12	0	0	15	16	**189**
Dzienny pobyt w DDPS	26	0	0	0	0	0	**26**
Pomoc Żywnościowa	68	23	51	66	720	67	995
Praca socjalna	197	97	175	63	63	164	759
Transport, usługa transportowa door to door	0	68	0	0	0	0	68
Usługi wsparcia krótkoterminowego	1	0	0	0	0	0	1
Opieka wytchnieniowa	10	13	0	3	0	0	23
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	125	0	5	0	50	0	175

W roku 2024 wsparciem środowiskowym dla seniorów w powiecie bartoszyckim objęto łącznie ponad tysiąc osób, przy czym najczęściej świadczoną formą pomocy była pomoc żywnościowa (995 osób) oraz praca socjalna (759 osób). Istotną rolę odegrały również usługi opiekuńcze (166 osób), teleopieka (87 osób) oraz usługi asystenckie (84 osoby). Z usług transportowych door-to-door skorzystało 68 osób. Dane wskazują na duże zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi gminami. Największą grupę odbiorców pomocy żywnościowej stanowiła gmina miejska Górowo Iławeckie (720 osób), natomiast najwyższą liczbę beneficjentów pracy socjalnej odnotowano w mieście i gminie Sępopol (175 osób). Należy podkreślić znaczenie dziennych form wsparcia, takich jak pobyty w Klubach Seniora i DDPS, z których łącznie skorzystało 189 osób. Świadczy to o rosnącym zapotrzebowaniu na działania integracyjne i aktywizujące wśród osób starszych.

Usługi społeczne dostępne dla seniorów i ich rodzin w powiecie

W powiecie bartoszyckim seniorzy oraz ich rodziny mogą korzystać z szerokiej oferty usług społecznych, które wspierają ich w codziennym funkcjonowaniu i zapewniają pomoc dostosowaną do indywidualnych potrzeb.

Usługi asystenckie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach oferuje wsparcie asystentów, którzy pomagają osobom starszym i ich rodzinom w załatwianiu spraw urzędowych, organizacji codziennych obowiązków czy w kontakcie z instytucjami.

Diagnostyka i pomoc medyczna Seniorzy mają dostęp do leczenia w Szpitalu Powiatowym w Bartoszycach oraz w przychodniach zdrowia na terenie powiatu, gdzie mogą skorzystać z konsultacji lekarskich, badań diagnostycznych i specjalistycznej pomocy medycznej.

Konsultacje i poradnictwo prawne W Starostwie Powiatowym dostępne są bezpłatne porady prawne, które mogą być szczególnie pomocne dla osób starszych w sprawach dotyczących np. dziedziczenia, świadczeń socjalnych czy ochrony praw konsumenta.

Opieka pielęgniarska długoterminowa Na terenie powiatu działają pielęgniarki środowiskowe oraz dostępne są świadczenia pielęgniarskiej opieki długoterminowej, dzięki czemu osoby przewlekle chore mogą liczyć na profesjonalną pomoc w warunkach domowych.

Organizacja czasu wolnego Organizacje pozarządowe (NGO) prowadzą działania aktywizujące seniorów, m.in. spotkania, warsztaty czy zajęcia rekreacyjne, które pozwalają utrzymywać aktywność społeczną i fizyczną.

Opieka całodobowa Na terenie powiatu bartoszyckiego funkcjonuje 7 domów pomocy społecznej (w tym 4 powiatowe) dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Placówki pełnią rolę substytucyjną w stosunku do naturalnych ogniw oparcia społecznego. Zastępują rodzinę w jej funkcji opiekuńczej w stosunku do wymagającego całodobowej opieki starszego, chorego lub z niepełnosprawnością członka rodziny w sytuacji, w której bliskich brak lub nie są oni w stanie z tej funkcji się wywiązać.

Opieka krótkoterminowa Dom Pomocy Społecznej w Szczurkowie oferuje krótkoterminowe pobyty dla seniorów wymagających czasowego wsparcia, co odciąża rodziny i zapewnia osobom starszym bezpieczne warunki.

Pomoc żywnościowa Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu dystrybuują żywność w ramach programów pomocowych, wspierając osoby starsze w trudnej sytuacji materialnej.

Praca socjalna Zarówno Ośrodki Pomocy Społecznej, jak i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oferują wsparcie w postaci pracy socjalnej – doradztwa, pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych oraz koordynacji dostępnych świadczeń i usług.

Rehabilitacja Seniorzy mogą korzystać z rehabilitacji stacjonarnej i domowej w ramach usług finansowanych przez NFZ, co pozwala na poprawę sprawności fizycznej i podniesienie jakości życia.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania Ośrodki Pomocy Społecznej organizują usługi opiekuńcze w domach seniorów, obejmujące m.in. pomoc w codziennych czynnościach, robieniu zakupów czy utrzymaniu higieny.

Usługi dzienne w Klubie Senior+ gmina miejska Bartoszyce Na terenie powiatu działa Klub Senior+, w którym osoby starsze mogą spędzać czas w gronie rówieśników, rozwijać zainteresowania, brać udział w zajęciach edukacyjnych i kulturalnych.

Wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego W Bartoszycach działa wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego „SION", a w Łojdach - Stacja Joannitów. Dzięki nim seniorzy mogą korzystać z niezbędnych urządzeń medycznych i pomocniczych bez konieczności ponoszenia wysokich kosztów zakupu.

Bariery w realizacji usług wg Zespołu

- brak usług skierowanych do opiekunów i członków rodziny osób starszych mających na celu naukę pielęgnacji. Niski poziom wiedzy i świadomości rodziny, opiekunów dot. usług społecznych, obawa, czy są w stanie zapewnić właściwą opiekę
- brak specjalistycznej kadry do świadczenia usług
- niechęć osoby starszej i jej rodziny do partycypowania w ponoszeniu kosztów za świadczone usługi
- niewystarczająca liczba wolontariuszy
- sytuacja ekonomiczna wyklucza zapewnienie usług prywatnych, wysoka odpłatność za usługi opiekuńcze i pomoc w gospodarstwie domowym w stosunku do dochodów, co skutkuje niemożnością realizacji usług odpłatnych. Wysokie koszty utrzymania domu/mieszkania
- brak dostępu do komunikacji/transportu, co uniemożliwia korzystanie z usług medycznych, społecznych i bytowych
- brak finansów na remont, likwidację barier, trudność w przygotowaniu remontu; nieprzystosowanie mieszkań do możliwości mieszkania w nich osób starszych,
- marginalna ilość alternatywnych rozwiązań tj. centrów opiekuńczo- mieszkalnych, wspomaganych społeczności mieszkaniowych, mieszkań wspomaganych, dziennych form opieki,

Potrzeby:

- prowadzenie miejsca i punktu wsparcia telefonicznego dla seniorów i ich opiekunów (poradnictwo informacyjno-doradcze)
  Obszar wsparcia: rozmowy codzienne, informacje o usługach, poradnictwo dot. możliwości korzystania z pomocy, wskazówki dot. zasobów i programów wsparcia, kierowanie na szkolenia, aspekty sprawowania opieki przez rodzinę, sprawy prawne oraz orzekania o niepełnosprawności, inne uprawnienia.
- szkolenia w zakresie opieki i pielęgnacji osób starszych

- usługa transportowa z domu w różne miejsca (w celach medycznych, na zakupy, itp.)
- usługa wsparcia medycznego (świadczenia pielęgnacyjne, opiekuńcze i rehabilitacyjne oraz kontynuacja leczenia) osób niesamodzielnych, w tym w szczególności osób starszych, w warunkach zbliżonych do domowych, w środowisku lokalnym
- utworzenie przy DPS zespołu ds. usamodzielnienia mieszkańca DPS.

1.2. DIAGNOZA OBSZARU DEINSTYTUCJONALIZACJI OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Zgodnie z definicją przyjętą w spisach powszechnych, za osobę niepełnosprawną uznaje się osobę, która posiada stosowne orzeczenie wydane przez właściwy organ, a także osobę, która takiego orzeczenia nie posiada, jednakże jej sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa w sposób trwały bądź okresowy utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wykonywanie codziennych czynności, podejmowanie nauki, pracy zawodowej oraz pełnienie ról społecznych.

Wytyczne ogólnoeuropejskie w zakresie deinstytucjonalizacji wskazują na konieczność zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości trwałego przejścia z opieki instytucjonalnej do alternatywnych form wsparcia, w tym rozwiązań rodzinnych oraz usług świadczonych w środowisku lokalnym. Celem tych działań jest umożliwienie pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, zawodowym i edukacyjnym oraz zapewnienie im prawa do życia w społeczności, zgodnie z postanowieniami Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych.

Wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 r. liczba osób niepełnosprawnych na terenie powiatu bartoszyckiego wyniosła **9077** co stanowiło 16,8 % ogólnej populacji osób zamieszkujących powiat bartoszycki.

Kategorie orzeczeń osoby **powyżej 16 roku życia**
- lekki stopień niepełnosprawności -1176
- umiarkowany stopień niepełnosprawności -2845
- znaczny stopień niepełnosprawności -2016

W NSP 2021 dane o osobach niepełnosprawnych były gromadzone na podstawie informacji o posiadaniu aktualnego prawnego orzeczenia o niepełnosprawności oraz subiektywnej oceny respondenta dotyczącej ograniczenia sprawności, przy czym dotyczyło to stanów długotrwałych, tj. takich, które trwały lub przewidywano, że będą trwały 6 miesięcy lub dłużej.

Tabela N1:. Liczba osób z niepełnosprawnością na terenie powiatu w 2021 roku

Osoby z niepełnosprawnością razem	Osoby z niepełnosprawnością prawną	Osoby niepełnosprawnością tylko biologicznie
9077	6392	2685
Liczba ludności w roku 2021- 53 800 osób		
16, 8%	11,8%	5%

Dane: GUS, Wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021

Tabela N2: Liczba osób przyjęta do DPS dla osób z niepełnosprawnościami

Gminy powiatu bartoszyckiego	2020		2021		2022		2023		2024	
	Ogół	W tym OZN	Ogół	W tym OZN	Ogół	W tym OZN	Ogół	W tym OZN	Ogół	W tym
	23	21	31	27	22	20	30	25	38	32
%	91		87		90,9		83,3		84,2	

Dane: opracowanie własne, na podstawie danych od gmin z OZPS z lat 2020-2024

Tabela N3 : Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną na terenie powiatu

Wyszczególnienie	2024
Dom Pomocy Społecznej w Bisztynku	6.116,00 zł

Dane: opracowanie własne, dzienniki urzędowe województwa warmińsko-mazurskiego w sprawie ustalenia średnio miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej

Tabela N4: Koszty pobytu w mieszkaniach wspomaganych, treningowych

Kwota w roku 2024 (koszty bieżące)	Ilość osób objętych wsparciem	Ilość miesięcy udzielonego wsparcia	Średnia kwota na 1 mieszkańca	**Liczba mieszkań wspomaganych**
Gmina Miejska Bartoszyce	0	0	0	1
Powiat bartoszycki	0	0	0	0
Kwota w roku 2024 (koszty bieżące)	Ilość osób objętych wsparciem	Ilość miesięcy udzielonego wsparcia	Średnia kwota na 1 mieszkańca	**Liczba mieszkań treningowych**
Gmina Sępopol	0	0	0	1
Powiat bartoszycki	1	6	27.253,42	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych od OPS z terenu powiatu

Tabela N5: Usługi opiekuńcze w 2024 roku

Gmina	**Usługi opiekuńcze przyznane:**		
	z powodu długotrwałej choroby	Z powodu niepełnosprawności	**Specjalistyczne usługi opiekuńcze**
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia
Gmina Miejska Bartoszyce	18	20	2
Gmina Bartoszyce	0	3	0
Miasto i Gmina Sępopol	0	7	0
Miasto i Gmina Bisztynek	7	17	0
Gmina Miejska Górowo Iławeckie	5	5	0
Gmina Górowo Iławeckie	0	3	0

Razem	30	55	2

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej, opracowanie własne na podstawie danych od OPS z terenu powiatu.

Tabela N6: Liczba osób korzystających z usług Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego w Tolko

	2021	2022	2023	2024
Pobyt dzienny	20	20	20	20
Pobyt całodobowy	0	2	0	0
Razem	20	22	20	20
Koszt prowadzenia	**1.746 367,70**	**936 193,34**	**1.418 263,39**	**1.251 730,79**

Dane: opracowanie własne, OZPS z lat 2020-2024

Usługi społeczne skierowane do osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin

Na terenie powiatu bartoszyckiego funkcjonuje rozbudowany system wsparcia społecznego, edukacyjnego, zdrowotnego oraz zawodowego, skierowany do osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin i opiekunów. Działania te realizowane są przez jednostki samorządu terytorialnego, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, instytucje rynku pracy, placówki ochrony zdrowia, edukacji oraz organizacje pozarządowe. Ich wspólnym celem jest zapewnienie kompleksowej opieki, rehabilitacji, aktywizacji zawodowej i społecznej oraz wyrównywanie szans w zakresie uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Pomoc społeczna i opiekuńcza. Podstawową instytucją odpowiedzialną za organizację pomocy osobom z niepełnosprawnościami na poziomie powiatu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach. Jednostka ta prowadzi działania w zakresie:

- orzekania o stopniu niepełnosprawności,
- prowadzenia pracy socjalnej,
- realizacji programów finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), w tym dofinansowań do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, likwidacji barier architektonicznych i technicznych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz turnusów rehabilitacyjnych.

Na poziomie gminnym kluczową rolę pełnią Ośrodki Pomocy Społecznej, które świadczą:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- dzienną opiekę wytchnieniową,
- pomoc żywnościową w ramach programów krajowych i unijnych.

Ponadto funkcjonują jednostki wspierające osoby starsze i niesamodzielne, takie jak Klub Senior+, a także Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Tolko, które organizuje zajęcia integracyjne i czas wolny dla osób z niepełnosprawnościami. Na terenie powiatu funkcjonuje także 7 domów pomocy społecznej (w tym 4 powiatowe).

Wsparcie edukacyjne i terapeutyczne. Szczególną rolę w systemie wsparcia pełni Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Bartoszycach, które realizuje:

- diagnozy specjalistyczne (w zakresie autyzmu, zespołu Aspergera, integracji sensorycznej, wczesnego wspomagania rozwoju),
- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i logopedyczne,
- terapie specjalistyczne (SI, terapia dla dzieci z autyzmem, terapia pedagogiczna i logopedyczna dla dzieci z trudnościami edukacyjnymi),
- edukację i szkolenia dla rodziców, rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami,
- grupy wsparcia dla rodziców.

Dzieci i młodzież z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego mogą korzystać z oferty Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego w Bartoszycach, natomiast w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych prowadzone są grupy i oddziały integracyjne.

Opieka medyczna i rehabilitacja. Na terenie powiatu osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z szerokiej oferty usług medycznych i rehabilitacyjnych, w tym:

- domowej opieki hospicyjnej,
- pielęgniarskiej opieki długoterminowej,
- opieki medycznej finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia,
- rehabilitacji medycznej w trybie ambulatoryjnym i domowym.

W zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej w Bartoszycach i Górowie Iławeckim oraz Zakład Aktywności Zawodowej w Bartoszycach. Osoby wymagające dodatkowego wsparcia mogą korzystać z usług wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego prowadzonej przez Stację Joannitów oraz stowarzyszenie SION.

Wsparcie psychologiczne i prawne. Na terenie powiatu dostępna jest również pomoc w obszarze zdrowia psychicznego oraz poradnictwa prawnego. Punkt Konsultacyjny zapewnia interwencję kryzysową, terapię psychologiczną i wsparcie terapeutyczne, natomiast Starostwo Powiatowe w Bartoszycach prowadzi konsultacje i poradnictwo prawne.

Aktywizacja zawodowa. Działania z zakresu rynku pracy koordynuje Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, oferując osobom z niepełnosprawnościami:

- doradztwo zawodowe,
- możliwość udziału w programach przygotowania zawodowego,
- wsparcie w podjęciu zatrudnienia.

Dodatkowo, w ramach programu „Aktywny Samorząd" finansowanego przez PFRON oraz z dofinansowań PFRON, osoby z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o:

- dofinansowanie do nauki (studia wyższe, podyplomowe, kursy zawodowe, szkolenia językowe),
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub udział w spółdzielniach socjalnych,
- wsparcie finansowe przy zakupie sprzętu elektronicznego i specjalistycznego,
- dofinansowanie do przystosowania pojazdów do potrzeb osób niepełnosprawnych.

- pomoc w dofinansowaniach do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, likwidacja barier architektonicznych i technicznych:
  dofinansowanie do zakupu i montażu wind, podjazdów, platform, krzeseł schodowych, podnośników czy prac remontowo-budowlanych dostosowujących budynek do potrzeb osoby niepełnosprawnej.
- dofinansowanie wyjazdów rehabilitacyjnych, które pomagają w poprawie samodzielności i integracji społecznej.

Bariery w realizacji usług wg Zespołu

- niewystarczające usługi w miejscu zamieszkania: opiekuńczych, rehabilitacyjnych, asystenckich, terapii środowiskowej, specjalistycznych
- niedostosowane miejsca zamieszkania osób z niepełnosprawnością
- brak chęci aktywności zawodowej i społecznej osoby z niepełnosprawnością, nieznajomość ścieżki usamodzielnienia wśród osób przebywających w domach pomocy społecznej, wyuczona bezradność
- brak możliwości uczestnictwa w aktywnościach dziennych (trudności w zakresie dostępności/zbyt mała liczba miejsc i transportu)
- niewielka ilość alternatywnych rozwiązań, tj. Centra Opiekuńczo- Mieszkalne, wspomagane społeczności mieszkaniowe, mieszkania wspierane, treningowe z koszykiem usług

Potrzeby

- prowadzenie miejsca i punktu wsparcia telefonicznego dla seniorów i ich opiekunów (poradnictwo informacyjno-doradcze)
- Obszar wsparcia: rozmowy codzienne, informacje o usługach, poradnictwo dot. możliwości korzystania z pomocy, wskazówki dot. zasobów i programów wsparcia, kierowanie na szkolenia, aspekty sprawowania opieki przez rodzinę, sprawy prawne oraz orzekania o niepełnosprawności, inne uprawnienia
- szkolenia w zakresie opieki i pielęgnacji OzN
- usługa transportowa z domu w różne miejsca (w celach medycznych, na zakupy, itp.)
- usługa wsparcia medycznego (świadczenia pielęgnacyjne, opiekuńcze i rehabilitacyjne oraz kontynuacja leczenia) osób niesamodzielnych, w tym w szczególności osób starszych, w warunkach zbliżonych do domowych, w środowisku lokalnym
- zwiększenie liczby usług w gminach: asystenckich, psychologicznych, domowe wizyty pielęgniarki i lekarza
- pomoc w uzyskaniu specjalistycznego sprzętu medycznego, rehabilitacyjnego i ortopedycznego
- usługa drobnych napraw w domu
- utworzenie przy DPS zespołu ds. usamodzielnienia mieszkańca DPS.

1.3. DIAGNOZA OBSZARU DEINSTYTUCJONALIZACJI OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Tabela Z1: Osoby z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu leczone w Poradniach Zdrowia Psychicznego[5]

Wyszczególnienie	2021	2022	2024
Leczeni ogółem	**481**	**501**	**545**
w tym mężczyźni	186	206	250
0–18 lat	0	0	0
19–29 lat	138	141	151
Jw.30–64 lat	251	268	298
65 i więcej lat	92	92	96

Dane: System statystyki w ochronie zdrowia - Sprawozdanie MZ-15

Dane wskazują na rosnące zapotrzebowanie na usługi psychiatryczne w powiecie, szczególnie wśród osób w wieku produkcyjnym (30–64 lata).Największa dynamika wzrostu dotyczy mężczyzn – ich liczba w badanym okresie wzrosła proporcjonalnie bardziej niż ogólna liczba pacjentów. Stabilna liczba pacjentów w grupie seniorów (65+) może świadczyć o utrzymującej się, ale niezwiększającej populacji wymagającej opieki psychiatrycznej w tej grupie.

Tabela Z2: Liczba osób przyjętych DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Wyszczególnienie Liczba/rok	2020		2021		2022		2023		2024	
	Ogół	W tym z ZP	Ogół	W tym z ZP	Ogół	W tym z ZP	Ogół	W tym z ZP	Ogół	W tym z ZP
	23	2	31	4	22	2	30	5	38	6
%	8,69		12,90		9,09		16,66		15,78	

Dane: opracowanie własne

Tabela Z3: Koszty pobytu w mieszkaniach wspomaganych, treningowych

Organ prowadzący	Ilość osób objętych wsparciem	Ilość miesięcy udzielonego wsparcia	Średnia kwota na 1 mieszkańca	**Liczba mieszkań wspomaganych**
Gmina Miejska Bartoszyce	0	0	0	1
Powiat bartoszycki	0	0	0	0
Organ prowadzący	Ilość osób objętych wsparciem	Ilość miesięcy udzielonego wsparcia	Średnia kwota na 1 mieszkańca	**Liczba mieszkań treningowych**
Gmina Sępopol	0	0	0	1
Powiat bartoszycki	1	6	27.253,42	2

Źródło: opracowanie własne gmin

[5] System statystyki w ochronie zdrowia - Sprawozdanie MZ-15

Tabela Z4 : Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2024 roku

Dom pomocy społecznej	Koszt
Dom pomocy Społecznej w Kamińsku	7059

Dane: opracowanie własne, dzienniki urzędowe województwa warmińsko-mazurskiego w sprawie ustalenia średnio miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej

Tabela Z5: Liczba miejsc rehabilitacji społecznej WTZ na terenie powiatu

	2020	2021	2022	2023	2024
WTZ w Bartoszycach	30	30	30	30	30
WTZ w Górowie Iławeckim	25	25	25	25	25
Razem	55	55	55	55	55

Dane: opracowanie własne, OZPS z lat 2020-2024

Tabela Z6: Liczba osób korzystających z usług ŚDS

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
ŚDS gmina Miejska Bartoszyce –	56	65	62	68	63
ŚDS gmina miejska Górowo Iławeckie	60	60	60	60	60
Razem	**116**	**125**	**122**	**128**	**163**

Dane: opracowanie własne, OZPS z lat 2020-2024

Tabela Z7: Liczba osób korzystających z usług ZAZ na terenie powiatu

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
ZAZ – gmina miejska Bartoszyce	27	27	27	27	27
Razem	27	27	27	27	27

Dane: opracowanie własne, OZPS z lat 2020-2024

Usługi społeczne skierowane do osób w kryzysie zdrowia psychicznego i ich rodzin

Zasoby i usługi na terenie powiatu bartoszyckiego skierowane do osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz ich rodzin obejmują różnorodne instytucje i organizacje, które wspierają osoby z problemami psychicznymi.

Placówki wsparcia dziennego i całodobowego stacjonarne. Dom Pomocy Społecznej w Kamińsku – przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bartoszycach i Górowie Iławeckim (w zakresie osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz przewlekle psychicznie chorych), Warsztaty Terapii Zajęciowej (Bartoszyce, Górowo Iławeckie)

Czasowy pobyt całodobowy: opieka krótkoterminowa - pobyt w DPS (DPS Szczurkowo)

Poradnictwo specjalistyczne:

- konsultacje i poradnictwo prawne (Stowarzyszenie SAPERE AUDE, Punkt Pomocy przy Starostwie Powiatowym, Powiatowy Rzecznik Konsumentów),
- Stowarzyszenie MONAR - Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna (poradnictwo rodzinne, zajęcia indywidualne i grupowe, konsultacje w zakresie uzależnień i współuzależnienia),
- interwencja kryzysowa, pomoc psychologiczna terapeutyczna w Punkcie Konsultacyjnym (przy ul. Wajdy 10),
- poradnictwo na rzecz osób z niepełnosprawnościami (w tym z zaburzeniami psychicznymi) i ich rodzin świadczone przez psychologa, logopedę (SION, ŚDS),
- poradnictwo świadczone na rzecz dzieci wykazujących trudności i nieposiadających orzeczeń m.in. terapia pedagogiczna, psychologiczna, logopedyczna (PPP),
- grupy wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami (Fundacja LELKA, SION)

Usługi świadczone w miejscu zamieszkania:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- usługi asystencji osobistej,
- usługi opieki wytchnieniowej.

Usługi świadczone przez podmioty z zakresu ochrony i promocji zdrowia oraz podmioty niepubliczne:

- Szpital Powiatowy – leczenie ambulatoryjne pacjentów z zaburzeniami psychicznymi, konsultacje psychiatryczne, diagnostyka i pomoc medyczna,
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia „Szansa",
- Stowarzyszenie MONAR - Poradnia Profilaktyczno - Konsultacyjna.

Reintegracja społeczna i zawodowa:

- pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, szkolenia, staże, środki na działalność gospodarczą (PUP - środki z PFRON, Funduszu Pracy, środki zewnętrzne),
- doradztwo zawodowe, szkolenia i staże (SION),
- trener pracy (ZAZ),
- przygotowanie zawodowe (ZAZ i ZDZ).

Edukacja publiczna:

- edukacja specjalna w SOSW, integracyjne grupy w przedszkolu i szkołach,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (wczesne wspomaganie rozwoju, poradnictwo, konsultacje psychologiczne i psychoterapeutyczne, terapia dla osób dorosłych i dzieci w kryzysie zdrowia psychicznego).

Usługi dodatkowe:

- posiłek (Dzienny Dom „Senior+" OPS),
- praca socjalna,
- wydawanie żywności w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową przez lokalne podmioty, w tym parafie,
- diagnozowanie, orzekanie o kształceniu specjalnym, diagnozy SI, diagnozy autyzmu/Aspergera wykonywane przez PPP, diagnozy w zakresie WWR,

- wczesne Wspomaganie Rozwoju (SOSW, Integracyjne Przedszkole Publiczne Nr 4 w Bartoszycach, PPP),
- terapia integracji sensorycznej (ŚDS, SION, Integracyjne Przedszkole Publiczne Nr 4 w Bartoszycach), terapia dla dzieci z autyzmem (SION, Integracyjne Przedszkole Publiczne Nr 4 w Bartoszycach),
- wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego (SION, Stacja Joannitów w Łojdach).

Bariery w realizacji usług wg Zespołu na terenie powiatu

- brak kadry obsługującej mieszkania wspomagane/treningowe
- brak specjalistów świadczących usługi specjalistyczne, np. psychoterapia, poradnictwo psychologiczne, diagnoza - brak świadomości potrzeby leczenia u osoby z zaburzeniami psychicznymi i jej rodziny/opiekunów - pogorszenie stanu zdrowia na skutek uzależnień
- brak uregulowań prawnych dotyczących leczenia uzależnienia od środków psychoaktywnych - brak asystentów zdrowienia
- brak rozwiązań systemowych dla osób opuszczających instytucje, trudności w opuszczeniu miejsc długoterminowego pobytu osób z podwójną diagnozą (uzależnienia i choroby psychiczne) - brak kontynuacji leczenia dziennego
- niska świadomość pielęgnacji zdrowia psychicznego, zbyt późne zgłaszanie się do specjalistów celem podjęcia terapii
- sytuacje rodzinne: śmierć/niewydolność rodziny lub wyczerpanie emocjonalne/ zdrowotne opiekunów prowadzące do konieczności przejęcia opieki
- brak specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- długoterminowe przebywanie osób w DPS, bez ścieżki usamodzielnienia, co skutkuje wzrostem uzależnienia mieszkańca domu od udzielanej pomocy, utrudnia proces usamodzielnienia.

Potrzeby obszaru

- uruchomienie wsparcia usługowego w pobytach w czasowym mieszkaniu wspomaganym, zabezpieczenie kadry
- usługa asystenta zdrowienia w każdej gminie
- rozwój usług poradnictwo psychologicznego, diagnostyka psychologiczna, psychoterapia
- utworzenie przy DPS zespołu ds. usamodzielnienia mieszkańca DPS.

1.4 .DIAGNOZA OBSZARU DEINSTYTUCJONALIZACJI PIECZY ZASTĘPCZEJ - RODZINY Z DZIEĆMI, W TYM Z DZIEĆMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Tabela R1: Rodziny z dziećmi w roku 2021 na terenie powiatu

ogółem	%	rodziny z dziećmi razem	rodziny z 1 dzieckiem	rodziny z 2 dzieci	rodziny z 3 dzieci	rodziny z 4 i więcej dzieci	dzieci w rodzinie ogółem	przeciętna liczba dzieci w rodzinie
15385	74,79	11506	6403	3859	923	311	18334	1,59
%			56%	33%	8%	3%		

Dane: US, Narodowy Spis Powszechny 2021

Najliczniejszą grupę stanowią małżeństwa (zarówno z dziećmi, jak i bez dzieci) – 9 707 rodzin, czyli 63,1% ogółu. Oznacza to, że dominującym modelem życia rodzinnego pozostaje tradycyjny związek małżeński.

Samotne matki z dziećmi to 3 591 rodzin (23,34%). To niemal co czwarta rodzina w zestawieniu, co świadczy o dużej liczbie gospodarstw domowych prowadzonych przez kobiety samotnie wychowujące dzieci. Związki niesformalizowane (partnerskie, zarówno z dziećmi, jak i bez dzieci) tworzą 1 480 rodzin (9,62%). Choć stanowią zdecydowaną mniejszość, ich obecność wskazuje na rosnącą akceptację alternatywnych form życia rodzinnego. Samotni ojcowie z dziećmi to 607 rodzin (3,95%) – najmniej liczna grupa, co odzwierciedla, że opieka nad dziećmi po rozstaniach częściej pozostaje przy matkach niż ojcach.

Tabela R2: Rodziny korzystające z pomocy społecznej i świadczeń[6]

Dane	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodziców pobierających świadczenia pielęgnacyjne	400	378	353	302	325
Liczba dzieci w rodzinach które otrzymały zasiłek dla niepełnosprawnego dziecka do 16 r. życia	476	426	374	369	334

Dane: OZPS z lat 2020-2024, spraw MRPIPS 03, opracowanie własne z danych od OPS z terenu powiatu

Tabela R3: Tendencja w orzekaniu dzieci

Rok wydania orzeczenia/ rodzaj orzeczenia	2020		2024	
	Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	**w tym** orzeczenia dzieci z autyzmem, Aspergerem	Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	**w tym** orzeczenia dzieci z autyzmem, Aspergerem

[6] Brakuje danych z GOPS Bartoszycach

Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Bartoszycach	154	28	237	71

Dane: Poradnie psychologiczno-pedagogiczne z powiatu

W zakresie edukacji przedszkolnej i szkolnej wydano łącznie 154 orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, z czego 28 orzeczeń dotyczyło dzieci z rozpoznaniem autyzmu lub zespołu Aspergera. Oznacza to, iż dzieci ze spektrum autyzmu stanowiły 18,2% wszystkich uczniów posiadających orzeczenie w tej grupie wiekowej.

W odniesieniu do ogółu dzieci i młodzieży wydano 237 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, z czego 71 orzeczeń dotyczyło dzieci z rozpoznaniem autyzmu lub zespołu Aspergera. W tym przypadku udział dzieci w spektrum autyzmu wyniósł 29,9% wszystkich orzeczeń.

Analiza przedstawionych danych wskazuje, że autyzm i zespół Aspergera stanowią istotną część problematyki edukacyjnej i wychowawczej w powiecie bartoszyckim. Zauważyć można, że wraz z wiekiem diagnoza zaburzeń ze spektrum autyzmu jest częstsza, co może być wynikiem dokładniejszych badań prowadzonych na późniejszych etapach edukacji. Wyniki analizy jednoznacznie wskazują na konieczność zwiększenia dostępności kadry specjalistycznej, w tym psychologów, pedagogów specjalnych, logopedów i terapeutów, a także organizacji dodatkowych form wsparcia w placówkach oświatowych. Konieczne jest również prowadzenie działań profilaktycznych i diagnostycznych, które umożliwią wcześniejsze rozpoznawanie zaburzeń ze spektrum autyzmu.

Zgromadzone dane pozwalają stwierdzić, że problematyka autyzmu i zespołu Aspergera stanowi jedno z kluczowych wyzwań w zakresie kształcenia specjalnego w powiecie bartoszyckim.

Tabela R4: Dzieci w pieczy zastępczej

	Liczba dzieci w pieczy- stan na 31.12				
Wyszczególnienie	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Ogółem piecza instytucjonalna	50	47	54	60	50
Ogółem piecza rodzinna	134	127	137	138	137 (15)
Razem dzieci w pieczy zastępczej instutycjonalnej i rodzinnej	**184**	**174**	**191**	**198**	**187**
% dzieci w pieczy rodzinnej do pieczy ogółem	72,83	72,99	71,73	69,70	73,27
Koszty					
Koszty odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (gminy)	1.620728,17	1.813442,61	2.101047,24	2.634609,96	2.924936,42
Koszty prowadzenia placówek	2.252158,40	2.531680,25	2.714416,39	3.122288,59	3.875815,33

Koszty prowadzenia pieczy rodzinnej	2.996212,46	3.058445,96	2.923480,67	3.192323,41	3.482406,73
Razem piecza	**5.248370,86**	**5.590126,21**	**5.637897,06**	**6.314612,00**	**7.358222,06**

Dane: OZPS z lat 2020-2024, dane PCPR

Liczba rodzin zastępczych na koniec 2024 r.: 86 (59 spokrewnionych 22, niezawodowe, 4 zawodowe, 1 o charakterze pogotowania rodzinnego)
, liczba dzieci w rodzinach – 120

Tabela R5: Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba objętych indywidualnym programem usamodzielnienia[7]	22	13	11	14	21
Osoby w mieszkaniach treningowych	1	2	4	2	1
Liczba miejsc w mieszkaniach treningowych	5	5	5	5	5

Dane: OZPS z lat 2020-2024, dane PCPR

Tabela R6: Rodziny korzystające z pomocy społecznej w 2024 roku

Przyczyna otrzymania pomocy	Gmina Miejska Bartoszyce	Gmina Bartoszyce	Miasto i Gmina Sępopol	Miasto i Gmina Bisztynek	Gmina Miejska Górowo Iławeckie	Gmina Górowo Iławeckie
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej ogółem, w tym:	**123**	**128**	**65**	**56**	**120**	**95**
bezradność opiekuńczo-wychowawcza	53	16	31	20	0	31
przemoc	2	0	2	2	0	3
uzależnienia	59	0	14	2	0	6

Dane: OZPS Lokalne Zespoły Interdyscyplinarne, opracowanie własne na podstawie danych od OPS z terenu powiatu

Bezradność opiekuńczo - rodziców lub opiekunów w prawidłowym wywiązywaniu się z obowiązków wychowawczych i opiekuńczych wobec dzieci często wynika z braku wiedzy, doświadczenia, wsparcia czy umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Do głównych przejawów bezradności opiekuńczo-wychowawczej można zaliczyć:

- brak umiejętności stwarzania dziecku bezpiecznych i stabilnych warunków życia,
- trudności w organizowaniu codziennych spraw (wyżywienie, higiena, odrabianie lekcji, spędzanie czasu wolnego),
- brak konsekwencji w wychowaniu, problemy z wyznaczaniem granic i zasad,

[7] Art. 185 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej

- niewłaściwe reagowanie na zachowania dziecka – np. poprzez nadmierną surowość albo całkowitą pobłażliwość,
- powielanie negatywnych wzorców wyniesionych z własnych domów rodzinnych.

Przyczyny bezradności bywają różne – od ubóstwa, uzależnień, chorób psychicznych i somatycznych, po samotne rodzicielstwo czy brak wsparcia ze strony rodziny i środowiska.

W praktyce pracowników socjalnych i pedagogów bezradność ta jest najczęstszą podstawą kierowania wniosków o pomoc, ponieważ bez odpowiedniego wsparcia rodzice nie są w stanie prawidłowo zadbać o rozwój i dobro dziecka. Dlatego tak ważne jest, aby pomoc nie ograniczała się wyłącznie do wsparcia materialnego, ale obejmowała także pracę edukacyjną, doradztwo, terapię rodzinną czy zajęcia z zakresu umiejętności wychowawczych.

Usługi wspierające rodziny i dzieci z niepełnosprawnościami w powiecie bartoszyckim

Rodziny wychowujące dzieci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z szerokiego systemu wsparcia instytucjonalnego, medycznego i edukacyjnego. Oferta obejmuje zarówno pomoc bezpośrednią w opiece i rehabilitacji, jak i działania edukacyjne, socjoterapeutyczne czy integracyjne.

Wsparcie instytucjonalne i socjalne

- Asystentura rodziny oraz praca socjalna realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS) i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) w Bartoszycach – pomoc w codziennym funkcjonowaniu, wspieranie rodzin w kryzysach.
- Koordynacja rodzinnej pieczy zastępczej (PCPR Bartoszyce) – organizacja i monitorowanie opieki zastępczej.
- Czasowy pobyt interwencyjny dla matek z dziećmi (MOPS Bartoszyce) – doraźna pomoc w sytuacjach kryzysowych.
- Całodobowy pobyt dzieci i młodzieży w 3 Placówkach Opiekuńczo - Wychowawczych
- Pomoc żywnościowa realizowana przez OPS-y.
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania – wsparcie dla rodzin w codziennej opiece nad dziećmi z niepełnosprawnościami.
- Mieszkanie treningowe przy PCPR – przygotowanie młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnościami do samodzielnego życia.

Wsparcie medyczne i rehabilitacyjne

- Diagnostyka i pomoc medyczna – Szpital Powiatowy w Bartoszycach oraz inne placówki ochrony zdrowia (ZOZ-y).
- Dzienna rehabilitacja prowadzona w Szpitalu Powiatowym.
- Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego prowadzona przez SION i Stację Joannitów w Łojdach.

Opieka i edukacja

- Dzienne formy opieki nad dziećmi:
  - opieka nad dziećmi do lat 3 (punkty opieki, opiekunki),
  - zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne (świetlice, domy kultury).
- Edukacja specjalna i integracyjna:
  - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Bartoszycach,

- klasy integracyjne w szkołach i przedszkolach ogólnodostępnych.

- Konsultacje wychowawcze i pedagogiczne – Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach
- Szkolenia i warsztaty dla rodziców – wsparcie w zakresie kompetencji wychowawczych i komunikacyjnych.
- w ramach programu „Aktywny Samorząd" finansowanego przez PFRON oraz z dofinansowań PFRON, osoby z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o:

- dofinansowanie do nauki (studia wyższe, podyplomowe, kursy zawodowe, szkolenia językowe),
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub udział w spółdzielniach socjalnych,
- wsparcie finansowe przy zakupie sprzętu elektronicznego i specjalistycznego,
- dofinansowanie do przystosowania pojazdów do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- pomoc w dofinansowaniach do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, likwidacja barier architektonicznych i technicznych:
- dofinansowanie do zakupu i montażu wind, podjazdów, platform, krzeseł schodowych, podnośników czy prac remontowo-budowlanych dostosowujących budynek do potrzeb osoby niepełnosprawnej.
- dofinansowanie wyjazdów rehabilitacyjnych, które pomagają w poprawie samodzielności i integracji społecznej.
- dofinansowanie na ponoszone przez rodziców/opiekunów koszty opieki nad dzieckiem przebywającym w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego, oddziału przedszkolnego w szkole).

Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne

- socjoterapia dla dzieci i młodzieży (świetlice, MDK, różne grupy wsparcia).
- terapia uzależnień i współuzależnienia – realizowana m.in. przez MONAR i Poradnię Terapii Uzależnień w Bartoszycach.
- wsparcie samopomocowe i integracyjne – warsztaty dla rodzin i dzieci, zajęcia wspierające komunikację rodziców z dziećmi ze specjalnymi potrzebami (PCRE).

Aktywność i integracja społeczna

- organizacja czasu wolnego – zajęcia sportowe (kluby sportowe), zajęcia integracyjne i rozwijające zainteresowania.
- warsztaty integracyjne i zajęcia grupowe – wspólne działania sprzyjające budowaniu więzi i integracji społecznej.
-

Bariery w realizacji usług wg Zespołu

- nieefektywny system wsparcia środowiskowego, leczenia uzależnienia
- długoterminowość terapii przy wzroście osób zgłaszających się po pomoc koniecznych do objęcia terapią, niewystarczająca dostępność usług terapii środowiskowej i rodzinnej, kontynuowanej w środowisku i dziennej
- brak gotowości rodziców (biologicznych i zastępczych) do korzystania z usług i wsparcia
- brak realizacji programu „ Szkoła dla rodziców i wychowawców" w rozszerzonym zakresie
- niewystarczający monitoring i wsparcie rodziców w kryzysie

- brak systemowego wsparcia rodziców zastępczych, ulg, finansowania usług rodziców niespokrewnionych
- brak modelu i rozwiązań na poziomie krajowym, efektywnego wspierania usamodzielnianych wychowanków
- nawroty trudnych, dysfunkcyjnych zachowań rodziców biologicznych i konieczność współpracy z nimi środowiska pieczy, utrudniają budowanie stabilnego środowiska wychowawczego dzieci

Potrzeby:

Wzmocnienie i poszerzenie katalogu usług:

- rozszerzenie usług integracji sensorycznej, terapii zajęciowej, logopedii, zajęć ogólnorozwojowych
- terapeuty terapeutów zajęciowych; logopedy
- superwizja skierowana do rodzin zastępczych i kadry
- „Szkoła dla rodziców i wychowawców" program profilaktyczny skierowany do rodzin zastępczych i rodzin biologicznych
- usługi pedagoga rodzinnego

II. CZĘŚĆ OPERACYJNA

2.1 DEINSTYTUCJONALIZACJA WSPARCIA SENIORÓW

Cel 1: Wzmocnienie usług dla osób starszych w ich środowisku lokalnym						
Nr	**Działanie**	**Okres realizacji**	**Podmiot/podmioty odpowiedzialne Proponowane sposoby wdrażania**	**Koszt**	**Możliwe źródło/-a finansowania**	**Planowany wskaźnik docelowy do 2028**
1.	**Prowadzenie miejsca i punktu wsparcia telefonicznego dla seniorów i ich opiekunów** (poradnictwo informacyjno-doradcze) Obszar wsparcia: rozmowy codzienne, informacje o usługach, poradnictwo dot. możliwości korzystania z pomocy, wskazówki dot. zasobów i programów wsparcia, kierowanie na szkolenia, aspekty sprawowania opieki przez rodzinę, sprawy prawne oraz orzekania o niepełnosprawności, inne uprawnienia.	2026-2028	PCPR w Bartoszycach Starostwo Powiatowe w Bartoszycach	**1 etat x kwota roczna 72.598 zł**	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Rządowe Programy Celowe	1 etat/ rocznie – koordynator usług
2.	**Szkolenia w zakresie opieki i pielęgnacji osób starszych dla sprawujących opiekę**	2026-2028	PCPR w Bartoszycach OPS z terenu powiatu Starostwo Powiatowe w Bartoszycach	**1grupa x 5.000zł w roku**	Fundusze zewnętrzne Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Budżet jednostek organizacyjnych	10 osób/ rocznie

Cel 2: Rozwój alternatywnych usług w miejscach całodobowych						
Nr	**Działanie**	**Okres realizacji**	**Podmiot/podmioty odpowiedzialne**	**Koszt**	**Możliwe źródło/-a finansowania**	**Planowany wskaźnik docelowy do 2028**

			Proponowane sposoby wdrażania			
3.	**Utworzenie przy DPS zespołu ds. usamodzielnienia mieszkańca DPS**	2026 - 2028	DPS z terenu powiatu PCPR w Bartoszycach	W ramach środków powiatu	Rządowe programy celowe (MRPiPS) Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Budżet powiatu	2 zespoły DPS Kamińsk, DPS Bisztynek
Cel 3: Tworzenie warunków do rozwoju usług dla seniorów						
Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne Proponowane sposoby wdrażania	Koszt	Możliwe źródło/-a finansowania	Planowany wskaźnik docelowy do 2028
4.	**Działania promujące usługi społeczne do wszystkich grup** (przygotowanie i upowszechnienie informacji, w tym o mieszkaniach treningowych i wspomaganych, koordynacja usług.)	2026 - 2028	PCPR w Bartoszycach, OPS z terenu powiatu Starostwo Powiatowe w Bartoszycach NGO, inne podmioty	W ramach środków PCPR	Budżet Powiatu Bartoszyckiego	Liczba przygotowanych informatorów- 1

2.2 DEINSTYTUCJONALIZACJA WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOPSRAWNOŚCIAMI

Cel 1: Rozwój usług środowiskowych i mobilnych						
Nr	**Działanie**	**Okres realizacji**	**Podmiot/podmioty odpowiedzialne Proponowane sposoby wdrażania**	**Koszt**	**Możliwe źródło/-a finansowania**	**Planowany wskaźnik docelowy do 2028**
1.	**Prowadzenie miejsca i punktu wsparcia telefonicznego dla osób niepełnosprawnych** (poradnictwo informacyjno-doradcze) Obszar wsparcia: rozmowy codzienne, informacje o usługach, poradnictwo dot. możliwości korzystania z pomocy, wskazówki dot. zasobów i programów wsparcia, kierowanie na szkolenia, aspekty sprawowania opieki przez rodzinę, sprawy prawne oraz orzekania o niepełnosprawności, inne uprawnienia.	2026-2028	PCPR w Bartoszycach OPS z terenu powiatu Starostwo Powiatowe w Bartoszycach	Wpisany wyżej (72.598zł)	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Budżet powiatu	1 etat/ rocznie – koordynator usług
2.	**Szkolenia w zakresie opieki i pielęgnacji osób z niepełnosprawnościami przebywającymi w domach.**	2027-2028	PCPR w Bartoszycach OPS z terenu powiatu Starostwo Powiatowe w Bartoszycach Szpital Powiatowy	1 grupy x 5.000zł	Fundusze zewnętrzne Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Budżet powiatu i jednostek organizacyjnych	10 osób/ rocznie
3.	**Kontynuacja i zwiększenie liczby usług AOOZN.**	2026 - 2028	PCPR w Bartoszycach, OPS z terenu powiatu Starostwo Powiatowe w Bartoszycach NGO	15 osób x 45 zł x 20 h x 12 m-cy = 162.000zł	Program Wieloletni na Rzecz Osób Starszych 2021-2025 Fundusz solidarnościowy Program Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością PFRON Budżet powiatu i gmin Alternatywnie: inne źródła	Wzrost 5 w skali roku od 2027 roku
Cel 2: Rozwój alternatywnego mieszkalnictwa czasowego						
Nr	**Działanie**	**Okres realizacji**	**Podmiot/podmioty odpowiedzialne**	**Koszt**	**Możliwe źródło/-a finansowania**	**Planowany wskaźnik docelowy do 2028 w 2028**

			Proponowane sposoby wdrażania			
4.	**Utworzenie przy DPS zespołu ds. usamodzielnienia mieszkańca DPS**	2026 - 2028	DPS z terenu powiatu PCPR w Bartoszycach Starostwo Powiatowe w Bartoszycach	Wyżej wpisany	Rządowe programy celowe (MRPiPS) Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Budżet powiatu W ramach środków własnych DPS	2 zespoły DPS Kamińsk, DPS Bisztynek
Cel 3: Tworzenie warunków do rozwoju usług dla osób z niepełnosprawnościami						
Nr	**Działanie**	**Okres realizacji**	**Podmiot/podmioty odpowiedzialne Proponowane sposoby wdrażania**	**Koszt**	**Możliwe źródło/-a finansowania**	**Planowany wskaźnik docelowy do 2028**
5.	Zabezpieczenie informacji dot. możliwości świadczeń i form usług (koordynator OzN/, szkolenia dla rodziców/opiekunów z elementów możliwego wsparcia).	2026 - 2028	PCPR w Bartoszycach, OPS z terenu powiatu Starostwo Powiatowe w Bartoszycach NGO, inne podmioty	1 etat x 12 m-cy = wpisany u seniorów	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Budżet powiatu i gmin Alternatywnie: inne źródła	Liczba koordynatorów/asystentów 1

2.3 DEINSTYTUCJONALIZACJA WSPARCIA OSÓB W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cel 1: Rozwój usług środowiskowych						
Nr	**Działanie**	**Okres realizacji**	**Podmiot /podmioty odpowiedzialne Proponowane sposoby wdrażania**	**Koszt**	**Możliwe źródło/-a finansowania**	**Planowany wskaźnik docelowy do 2028 roku**
1.	**Rozwój usług poradnictwa psychologicznego, diagnostyka psychologiczna, psychoterapia** 1/8 etatu 2 psychologów; 1/8 etatu 3 psychoterapeutów, (złożony projekt, realizacja wymaga pozytywnej oceny projektu)	2027-2028	PCPR w Bartoszycach, Starostwo Powiatowe w Bartoszycach	Psychoterapeuta 5h/tyg. x 40 tyg. x120zł/h =24000 2 psychologów 2x 5h/tyg. x 40 tyg. x120zł/h =48000zł 72.00zł rocznie	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Budżet powiatu NFZ, programy celowe Alternatywnie: inne źródła	Liczba umów zlecenie w roku: 1 psycholog 2 psychoterapeutów,
Cel 3: Tworzenie warunków do rozwoju usług						
Nr	**Działanie**	**Okres realizacji**	**Podmiot/podmioty odpowiedzialne Proponowane sposoby wdrażania**	**Koszt**	**Możliwe źródło/-a finansowania**	**Planowany wskaźnik docelowy do 2028**
2.	**Działania promujące usługi społeczne do wszystkich grup** (przygotowanie i upowszechnienie informacji, w tym o mieszkaniach treningowych i wspomaganych, koordynacja usług.)	2026 - 2028	PCPR w Bartoszycach, OPS z terenu powiatu Starostwo Powiatowe w Bartoszycach NGO, inne podmioty	W ramach środków PCPR	Budżet powiatu	Liczba przygotowanych informatorów- 1

2.4 DEINSTYTUCJONALIZACJA WSPARCIA RODZIN Z DZIEĆMI, W TYM Z DZIEĆMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Cel 1: Kompleksowe usługi środowiskowe dla rodzin z dziećmi						
Nr	**Działanie**	**Okres realizacji**	**Podmiot/podmioty odpowiedzialne** **Proponowane sposoby wdrażania**	**Koszt**	**Możliwe źródło/-a finansowania**	**Planowany wskaźnik docelowy do 2028**
1.	**Rozszerzenie diagnostyki i terapii dla dzieci z niepełnosprawnością, integracji sensorycznej, feedback i innych usług terapeutycznych : terapii zajęciowej, logopedii, zajęć ogólnorozwojowych.** (złożony projekt, realizacja w przypadku pozytywnej oceny)	2027-2028	Samorząd powiatowy, PCPR OPS z terenu powiatu Szkoły, poradnie	1/8 etatu terapeuty SI; 1/8 etatu 2 terapeutów zajęciowych; 1/8 etatu logopedy x 12m-cy 96.000 zł rocznie	Rządowe programy celowe Fundusz Solidarnościowy NFZ[8] Program Za życiem ROPS w Olsztynie ME Budżet powiatu i gmin Alternatywnie: inne źródła	Zatrudnienie 1/8 etatu terapeuty SI; 1/8 etatu 2 terapeutów zajęciowych; 1/8 etatu logopedy
2.	**Prowadzenie programów celowych, edukacji rodziców przeżywajacych trudnośći opiekuńczo-wychowawcze** Szkoła dla rodziców i wychowawców" skierowana do rodzin zastępczych i rodzin biologicznych 1 edycja dla rodzin zastępczych/ na rok 1 edycja dla rodzin biologicznych/w roku.	2026-2028	Samorządy gminne, OPS Szkoły Poradnia PPP	1 edycja programu-15.000zł	Rządowe programy celowe Fundusz Solidarnościowy NFZ[9] Program Za życiem ROPS w Olsztynie ME Budżet powiatu i gmin Alternatywnie: inne źródła W ramach środków PPP	Liczba edycji w roku-1
3.	**Kontynuacja usług AOOZN.**	2026 - 2028	OPS z terenu powiatu samorządy gmin NGO	5 osób x 20h x 45zł 12 m-cy = 54.000zł rocznie	Rządowe programy celowe Fundusz Solidarnościowy Program Za życiem Budżet powiatu i gmin Alternatywnie: inne źródła	Wzrost o 5 w skali roku od 2027

[8] Aktualnie na terenie całego kraju wdrażany jest nowy model ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Zgodnie z przyjętymi założeniami, mamy już działający trzypoziomowy system opieki dla dzieci i młodzieży: Najważniejszym założeniem reformy jest, diagnozowanie dzieci i młodzieży w pierwszej kolejności jak najbliżej miejsca zamieszkania, oraz uzyskanie dostępu do psychologa i psychoterapeuty w środowisku dziecka.

[9] jw.

Cel 2: Rozwój alternatywnego mieszkalnictwa czasowego dla rodzin						
Nr	**Działanie**	**Okres realizacji**	**Podmiot/podmioty odpowiedzialne Proponowane sposoby wdrażania**	**Koszt**	**Możliwe źródło/-a finansowania**	**Planowany wskaźnik docelowy do 2028**
4.	**Superwizja skierowana do rodzin zastępczych i kadry pieczy zastępczej**	2026-2028	PCPR w Bartoszycach, OPS z terenu powiatu Starostwo Powiatowe w Bartoszycach	40 h x 300 zł= 12.000 zł rocznie	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Budżet powiatu i gmin Alternatywnie: inne źródła	Minimum 10 superwizji (1 edycja) x 4 godz. /w roku
5.	**Działania promujące usługi społeczne do wszystkich grup** (przygotowanie i upowszechnienie informacji, w tym o mieszkaniach treningowych i wspomaganych, koordynacja usług.)	2026 - 2028	PCPR w Bartoszycach, OPS z terenu powiatu Starostwo Powiatowe w Bartoszycach NGO, inne podmioty	W ramach środków PCPR	Budżet powiatu	Liczba przygotowanych informatorów- 1

FINANSOWANIE USŁUG

Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Powiatu Bartoszyce na lata 2026-2028 wyznacza działania, których osiągnięcie jest uwarunkowane wieloma czynnikami, w tym również finansowymi. Przedsięwzięcia mają szeroki charakter, dlatego istotny jest montaż finansowy, gwarantujący, że zaplanowane cele zostaną osiągnięte.

Wśród źródeł przewidzianych w Planie wskazano możliwości finansowania z budżetu państwa[10], m.in.:

1) Funduszu Solidarnościowego (ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787): „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej", „Opieka wytchnieniowa", „Centra opiekuńczo-mieszkalne";
2) Krajowego Planu Odbudowy;
3) Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
4) Programów pilotażowych MZ;
5) Funduszu Medycznego MZ;
6) Programów celowych uruchamianych na potrzeby Strategii Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do 2030 roku; Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021–2027, z perspektywą do 2030 r.

oraz innych programów poszczególnych resortów.

Ponadto w realizacji zadań państwa wobec obywateli pozostają w dyspozycji środki funduszy celowych oraz instytucji, tj.:

1. Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych; Program Samodzielność, Aktywność, Mobilność; Wspomagane Społeczności Mieszkaniowe i inne celowe;
2. Narodowego Funduszu Zdrowia, programy zdrowotne zgodnie z art. 48 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej;
3. Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie;
4. Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Zmiany systemowe w realizacji usług społecznych będą również finansowane ze środków Unii Europejskiej przewidzianych okresem programowania na lata 2021–2027. Środki Europejskiego Funduszu Społecznego+ (EFS+) na lata 2021-2027 będą przeznaczane na realizację działań w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych poprzez stymulowanie i finansowanie działań rozwojowych, na usługi gminy, powiatu, rozwój mieszkalnictwa.

Zmiana sposobu realizacji usług społecznych odbywa się na poziomie społeczności lokalnych, jest powiązana z realizacją zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego i ich budżetu.

[10] W oparciu o przepisy prawa, które regulują sposób ponoszenia kosztów realizacji zadań z zakresu administracji rządowej. Rozwój usług społecznych będzie finansowany również w ramach środków na realizację społecznych programów rządowych.

Realizacja usług społecznych generuje koszty, których pokrycie wymaga zaangażowania państwa i samorządów. Jednak konieczna jest również partycypacja w kosztach realizacji usług osób, na rzecz których te usługi są świadczone.

IV ZASADY MONITOROWANIA

Monitorowanie wdrażania **Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Powiecie Bartoszyckim** odbywać się będzie w partnerstwie i przy udziale przedstawicieli podmiotów publicznych podmiotów społecznych, leczniczych oraz organizacji pozarządowych, zaangażowanych we wskazanych w dokumencie obszarach.

Proces monitorowania będzie polegał na analizie stanu realizacji zaplanowanych działań i wskaźników w ramach poszczególnych obszarów deinstytucjonalizacji umieszczonych w Planie, dla każdego z obszarów.

Systematycznie prowadzona będzie wymiana informacji dotycząca ogłaszanych konkursów, grantów, premii społecznych czy innych możliwości finansowania usług w Planie.

Formą monitorowania będzie również aktualizacja Informatora o usługach społecznych. Dane o usługach zostaną zweryfikowane, uzupełnione przez przedstawicieli instytucji podczas spotkania rocznego.

Jednocześnie działania monitorujące wskaźniki będą korelowane ze wskaźnikami na poziomie regionalnym, we współpracy z samorządem województwa (ROPS w Olsztynie).

2.6 LISTA USŁUG SPOŁECZNYCH – ZAŁĄCZNIK DO PLANU

LISTA USŁUG SPOŁECZNYCH POWIAT BARTOSZYCE, WRZESIEŃ 2025

ZAKRES USŁUG	USŁUGI	ADRES USŁUGODAWCY
Wspieranie rodziny Wspieranie osób niepełnosprawnych	✓ Warsztaty rodzinne ✓ Organizacja czasu wolnego	1. Stowarzyszenie „Dolina Róż". Telefon: 731 014 460 2. Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych SION ul. Bema 51 11-200 Bartoszyce Telefon: : 89 764 04 77
System pieczy zastępczej Pomoc społeczna Wspieranie osób niepełnosprawnych	✓ poradnictwo z zakresu potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przemocy w rodzinie, pomocy dziecku i rodzinie ✓ edukacja i korekcja grupowa dla sprawców przemocy rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach Bolesława Limanowskiego 11, 11-200 Bartoszyce Telefon: 89 762 97 50
System pieczy zastępczej	✓ Czasowy pobyt całodobowy dzieci i młodzieży	1. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 1 im. Janusza Korczaka w Bartoszycach ul. Limanowskiego 12 11-200 Bartoszyce ul. Limanowskiego 12, 11-200 Bartoszyce tel./fax 89 762 20 45 2. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 2 w Bartoszycach j.w 3. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 3 w Bartoszycach j.w 4. Rodzinny Dom Dziecka w Bajdytach
Pomoc społeczna Wspieranie osób niepełnosprawnych	✓ Asystencja Osobista Osób Z Niepełnosprawnością	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach Bolesława Limanowskiego 11, 11-200 Bartoszyce Telefon: 89 762 97 50

System pieczy zastępczej	✓ szkolenia dla rodzin ✓ diagnozy dzieci i wychowanków pieczy zastępczej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach Bolesława Limanowskiego 11, 11-200 Bartoszyce Telefon: 89 762 97 50
Pomoc społeczna	✓ Czasowy pobyt całodobowy dorośli ✓ zapewnienie opieki, potrzeb bytowych, opiekuńczych i wspomagania zdrowia	1. Dom Pomocy Społecznej w Bartoszycach , ul. Bohaterów Monte Cassino 4 11-200 Bartoszyce tel: 89-762-21-22 2. Dom Pomocy Społecznej w Bisztynku, aleja Niepodległości 7 11-230 Bisztynek tel: 89-718-86-83 3. Dom Pomocy Społecznej w Kamiński ul. Obrońców Westerplatte 10 w Kamińsku 11-220 Górowo Iławeckie tel: 89-762-06-90 4. Dom Pomocy Społecznej w Szczurkowie, Szczurkowo 25 11-210 Sępopol tel: 89-762-25-75 5. Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Tolko Tolko 28 11-200 Bartoszyce tel: 89-526-02-93
Pomoc społeczna	✓ Czasowy pobyt całodobowy w mieszkaniu treningowym	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach Bolesława Limanowskiego 11, 11-200 Bartoszyce Telefon: 89 762 97 50 Miejsce usługi:
Pomoc społeczna Wspieranie osób niepełnosprawnych	✓ Rehabilitacja społeczna i zawodowa, ✓ zajęcia rozwojowe i terapeutyczne ✓ pracownie tematyczne	1. Warsztat Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Integracji w Bartoszycach ul. Bema 51 11-200 Bartoszyce Telefon: : 89 764 04 77 2. Warsztat Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Jesteśmy Razem w Górowie Iławeckim Wyszyńskiego 13, 11-220 Górowo Iławeckie Telefon: 89 761 05 44
Promocja i ochrona zdrowia	✓ Konsultacje, diagnozy ✓ Terapia indywidualna i grupowa osób, rodzin z problemem uzależnienia	1. Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia ul. Andrzeja Wajdy 10 11-200 Bartoszyce Telefon 89 762 14 07 2. Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Bartoszycach. Sikorskiego 6 11-200 Bartoszyce Telefon. 89 764 09 28 3. Gabinet Terapii Pro Intra Andrzeja Wajdy 10/37, 11-200 Bartoszyce Telefon: 602 595 244

Promocja i ochrona zdrowia	✓ Konsultacje i diagnozy – Poradnia Chirurgii Ogólnej – Poradnia Położniczo-Ginekologiczna – Poradnia Nefrologiczna – Poradnia Urologiczna – Poradnia Rehabilitacyjna – Poradnia Chirurgii Ogólnej – Poradnia Położniczo-Ginekologiczna – Poradnia Nefrologiczna – Poradnia Urologiczna – Poradnia Rehabilitacyjna	Poradnie Specjalistyczne Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II w Bartoszycach ul. Kardynała Wyszyńskiego 11, 11-200 Bartoszyce Sekretariat: 89 675 23 50 7.30 – 15.05
Promocja i ochrona zdrowia	✓ Opieka szpitalna Oddziały – Oddział Neurologiczny, Oddział Udarowy – Szpitalny Oddział Ratunkowy – Oddział Rehabilitacji Neurologicznej – Oddział Noworodkowy – Oddział Nefrologiczny – Oddział Intensywnej Terapii – Oddział Ginekologiczno-Położniczy – Oddział Chorób Wewnętrznych z Salą Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego – Oddział Chorób Płuc – Oddział Chorób Dziecięcych – Oddział Urazowo-Ortopedyczny – Oddział Chirurgii Ogólnej i Małoinwazyjnej	Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II w Bartoszycach ul. Kardynała Wyszyńskiego 11, 11-200 Bartoszyce Telefon: 89 675 23 50
Promocja i ochrona zdrowia	✓ Badania profilaktyczne ✓ Warsztaty dla osób z N i ich rodzin	1.Fundacja na Rzecz Zdrowia ul. Andrzeja Wajdy 61, 11-200 Bartoszyce 2. Polski Związek Niewidomych, Okręg Warmińsko-Mazurski Koło Polskiego Związek Niewidomych w Bartoszycach ul. Pieniężnego 10a 11-200 Bartoszyce Telefon . 511 118 794
Promocja i ochrona zdrowia	✓ poradnictwo w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia epidemiologii ✓ higieny dzieci i młodzieży	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna Bohaterów Warszawy 12, 11-200 Bartoszyce Telefon: 89 762 32 57

Promocja i ochrona zdrowia Edukacja publiczna	✓ terapia, rewalidacja, ✓ opieka całodobowa czasowa nad dziećmi i młodzieży	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Kawalerów Maltańskich w Bartoszycach (działą przy tym Stowarzyszenie Jesteśmy) Bolesława Limanowskiego 9, 11-200 Bartoszyce Telefon: 89 762 28 71
Wspieranie osób niepełnosprawnych	✓ orzekanie o niepełnosprawności	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach Bolesława Limanowskiego 11, 11-200 Bartoszyce Telefon: 89 762 97 50
Edukacja publiczna Wspieranie osób niepełnosprawnych Wspierania rodziny	✓ diagnozowanie logopedyczne, pedagogiczne, psychologiczne, ✓ doradztwo zawodowe ✓ terapia psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna ✓ terapia autyzmem, Zespołu Aspergera i innych zaburzeń rozwoju ✓ zajęcia edukacyjne dla młodzieży ✓ poradnictwo psychologów, pedagogów i logopedów ✓ wykorzystanie narzędzi TIK - do inicjowania projektów o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, związanych tradycjami lokalnymi ✓ integracja społeczności lokalnej	Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Bartoszycach, Bolesława Limanowskiego 13, 11-200 Bartoszyce Telefon: 89 762 28 06
Edukacja publiczna	✓ poradnictwo zawodowe, pedagogiczne i psychologiczne ✓ organizacja czasu wolnego	1. Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Bartoszycach 11-200 Bartoszyce ul. Boh. Monte Cassino 9 Sekretariat 89 762 28 59 2.Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 im. Kresowiaków w Bartoszycach, ul. Limanowskiego 10 11- 200 Bartoszyce Telefon: 533 327 910 3.Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 2 im. Elizy Orzeszkowej w Bartoszycach, ul. Słowackiego 1; 11-200 Bartoszyce Telefon: (89) 762-27-68 4.Zespół Szkół w Górowie Iławeckim,

		ul. Kard. St. Wyszyńskiego 1 11-220 Górowo Iławeckie Telefon (89)761-16-96 -
Przeciwdziałanie bezrobociu Reintegracji zawodowej i społecznej	✓ pośrednictwo pracy ✓ poradnictwo zawodowe ✓ szkolenia i kursy ✓ Staże ✓ Poradnictwo socjalne niepełnosprawnej osobie bezrobotnej - możliwości uzyskania pomocy, oferty pracy	Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach 11-200 Bartoszyce ul. Grota Roweckiego 1 Telefon: (89) 762-62-21
Kultura	Zajęcia grupowe ✓ Muzyczne ✓ Wokalne ✓ Plastyczne ✓ Taneczne ✓ Sportowe ✓ Socjoterapii ✓ Kolarsto	Młodzieżowy Dom Kultury w Bartoszycach, 11-200 Bartoszyce ul. Bohaterów Warszawy 6 Tel: 89-762-38-05
Kultura	✓ Wypożyczanie książek ✓ Warsztaty ✓ Organizacja czasu wolnego	1.Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna Ul. Limanowskiego 13 11-200 Bartoszyce tel. 539 404 545 2.Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Bartoszycach, Bolesława Limanowskiego 13, 11-200 Bartoszyce Telefon: 89 762 28 06
Kultura fizyczna i turystyka	✓ Warsztaty ✓ Zajęcia z zakresu bezpieczeństwa i pierwszej pomocy przedmedycznej	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Bartoszycach, gen. Józefa Bema 36, 11-200 Bartoszyce Telefon: 47 732 91 00
Pobudzanie aktywności obywatelskiej	✓ Organizacja czasu wolnego	1.Stowarzyszenie przy DPS w Bartoszycach ul. Bohaterów Monte Cassino 4 11-200 Bartoszyce tel: 89-762-21-22 2.Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Zdrowia „Jesteśmy Razem" ul. Kard. Wyszyńskiego 13 11-220 Górowo Iławeckie tel: (089) 761 05 44 3.Fundacja Lelka ul. Szymanowskiego 3 / 5 11-200 Bartoszyce tel: +48 793 187 036

Pobudzanie aktywności obywatelskiej Wspieranie osób niepełnosprawnych	✓ Organizacja czasu wolnego ✓ Zajęcia profilakyczne	Fundacja przy COM- „Azyl" Tolko 28 11-200 Bartoszyce Tel: 526-02-93
Bezpieczeństwo	✓ Działania profilaktyczno - edukacyjne ✓ Przeciwdziałanie przemocy domowej (m.in. poradnictwo) ✓ Działania interwencyjne wobec osób stosujących przemoc (procedura „Niebieskie Karty") ✓ Działania interwencyjne wobec osób bezdomnych	Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach ul. Wyszyńskiego 28 11-200 Bartoszyce Telefon alarmowy 997 tel. 47 73 212 00
Pobudzanie aktywności obywatelskiej	✓ Udzielanie konsumentowi pomocy prawnej ✓ Powiatowy Rzecznik Praw Konsumenta	Starostwo Powiatowe w Bartoszycach ul. Lipowa 1 11-200 Bartoszyce tel. 89 762 97 41 533 653 144 email: rzecznik@powiat.bartoszyce.pl
Przeciwdziałanie bezrobociu Kultura Reintegracja społeczna i zawodowa	✓ Klub Integracji Społecznej ✓ Organizacja czasu wolnego dla młodzieży w zakresie animacji kultury	Stowarzyszenie „NORA" w Bartoszycach ul. Hubalczyków 2/107 11-200 Bartoszyce tel. 517 173 174
Edukacja publiczna Kultura	✓ Zajęcia edukacyjne ✓ Spotkania międzypokoleniowe ✓ Warsztaty sensoceramiczne z gliną poprzez prace manualne	Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna w Bartoszycach ul. Limanowskiego 13 11-200 Bartoszyce tel. 539 404 545

PRZEWODNICZĄCY RADY

Wojciech Prokocki